БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 49 (280)
11 МАРТ ЖУМА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети планлаштиришдаги янги тартиб барча колхоз ва совхозларнинг ўзларига бириктиб берилган ердан яхши фойдаланишларига ва деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтиришларига имкон беради, деб ҳисоблайдилар.

(КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида»ги 1955 йил 9 мартдаги қароридан.)

Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1955 йил 9 мартдаги қарори

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети шуни қайд қиладиларки, СССР Госплани, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Тайёрлаш министрлиги қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасида жиддий нуқсон ва хатоларга йўл қўйдилар. Қишлоқ хўжалигини планлаштиришда ҳаддан ташқари марказлаштириш йўли блан ва колхоз, МТС ҳамда совхозлар учун белгиланадиган кўпсонли кўрсаткичлар блан тузиладиган мавжуд системага давлат нуқтаи назаридан зарурат йўқ эди. Давлатни қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турлари блан та'минлаш учун хўжаликни энг тўғри ва энг рационал суратда олиб боришда колхоз ва совхозларнинг ташаббус кўрсатишига имконият бермай, барча экинлар бўйича экиш планларини марказда тузиб, колхоз ва совхозларга юборишнинг, чорва молларнинг ҳамма турларини ва мол туёғини планлаштиришнинг ҳеч бир зарурати йўқ.

Планлаштиришдаги мавжуд тартиб, я'ни қандай экинларни қанча миқдорда экиш кераклигини, колхознинг қандай чорва мол турларини қанча миқдорда боқиши зарурлигини қат'ий суратда белгилайдиган планларни колхозларга ма'лум қиладиган тартиб кўп ҳолларда хўжаликни мақсадга мувофиқ олиб бормасликка сабаб бўлди. Экин майдонларини шаблон тарзда планлаштириш қишлоқ хўжалик экинларини нотўғри жойлаштиришга олиб келди. Бундай планлаштириш колхозларнинг иқтисодий ва тупроқ-иқлим шароитларига, уларнинг қишлоқ хўжалигини олиб бориш соҳасида тўплаган тажрибасига, деҳқончилик ишларининг мавжуд маданиятига мувофиқ бўлмади ва қишлоқ хўжалик экинларининг ялпи ҳосилини кўпайтиришга ёрдам бермади. Бундай планлаштириш колхозларнинг жамоат чорвачилигини тўғрироқ уюштиришларига, гўшт, сут, тухум, жун ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришларига ҳам имконият туғдирмади. Буларнинг ҳаммаси колхоз ва МТСларнинг ташаббусига халақит берди, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ривожлантиришда уларнинг жавобгарлиги ва манфаатдорлигини пасайтириб юборди, колхозга бириктиб берилган экин майдонларидан кўпроқ ҳосил етиштиришга рағбатлантирмади ва колхозларнинг кўп даромад олиш имкониятини пасайтирди.

Фақат нотўғри планлаштириш натижасида ва СССР Госплани ҳамда СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг ҳамма нарсани юқоридан буюриб туришга интилиши орқасидагина мамлакатнинг жанубдаги районларида ва айниқса Украинада мажбуран баҳори буғдой эктирилди, маҳаллий ходимлар кўпйиллик иш тажрибаларига асосланиб, кузги буғдой экиш мақсадга мувофиқ эканлигини исбот этганликларига қарамай, шундай қилинди. Айни вақтда, Сибирь, Урал ва Қозоғистон районлари шароитида кузги буғдой баҳори буғдойдан анча кам ҳосил берса ҳам, бу районларда маҳаллий ходимларнинг э'тирозига қарамай, бирнеча йил мобайнида кузги экинлар экиш планлаштирилиб келинди.

Маккажўхори дон етиштиришни кескин суратда кўпайтириш ва чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш манбаи сифатида жуда муҳим бўлишига қарамай, кейинги вақтларгача ана шу мўл ҳосилли экинни жанубий областьлар ва республикалардагина экиш планлаштирилди ва мамлакатнинг қарийб ҳамма районларида маккажўхорини етиштириш мумкин эканлигини фан ва илғорлар тажрибаси етарли даражада исбот қилган бўлса ҳам, мамлакатнинг бошқа зоналарида маккажўхори экиш планлаштирилмади.

Ма'лумки, Литва, Латвия ва Эстонияда деҳқонлар неча ўн йиллардан буён бекон учун чўчқаларни семиртириб боқиш усулини кенг қўлланиб келдилар, бу ишда катта тажриба тўпладилар ва тегишли ем-хашак базасини вужудга келтирдилар. Ҳолбуки, планлаш ва қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари Болтиқбўйи республикаларидаги колхоз ва совхозларда ёғ олиш ва ёғ-гўшт олиш учун чўчқаларни боқишни қаттиқ талаб этдилар.

Етарли миқдорда яйловлари бўлмаган шаҳар атрофи районларида сут чорвачилигини ва чўчқачиликни ривожлантириш давлат учун, колхоз ва колхозчилар учун фойдали эканлиги ҳаммага равшан. Ҳолбуки, ана шу районлардаги колхоз ва совхозларга қўйлар сонини кўпайтириш юзасидан ҳар йили асоссиз суратда топшириқлар белгилаб келинди. Айни вақтда чорвачиликни ривожлантириш планларида кўп яйловлари бўлган Қозоғистон, Сибирь ва Ўрта Осиёдаги колхоз ва совхозларда майин жунли ва ярим майин жунли қўйчиликни ривожлантириш учун қулайлик туғдирадиган имкониятлар етарли даражада ҳисобга олинмади.

СССР Госплани ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планларини зарурат бўлмагани ҳолда детальлаштириш блан шуғулланиб, айни вақтда мамлакатдаги айрим зоналарнинг турли қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондириш каби муҳим масалаларни ишлаб чиқиш блан шуғулланмадилар ва маҳаллий ходимларнинг диққатини ана шу маҳсулотларни кўпроқ етиштиришга жалб қилмадилар. Узоқ Шарқ районларида картошка ва сабзавот экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун, шунингдек чорвачиликни ривожлантириш учун барча имкониятлар мавжуддир. Лекин шунга қарамай, Узоқ Шарқ шаҳарлари ва саноат корхоналарини картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари блан та'минлаш ана шу маҳсулотларни мамлакатнинг бошқа районларидан келтириш ҳисобига планлаштирилди.

Халқ хўжалик планида МТСлардаги трактор ишларининг кўп турлари марказдан белгиланиб келинганлиги тамомила нотўғри эди. Бу ҳол трактор ишларининг маҳаллий шароитда қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш учун ҳақиқатан зарур бўлган турларини белгилашда МТС директорлари ва мутахассисларининг, шунингдек колхоз правлениеларининг ташаббус кўрсатишига халақит берди.

Буларнинг ҳаммаси яна бир марта шуни та'кидлайдики, қишлоқ хўжалигини планлаштиришдаги мавжуд тартибга зарурат йўқ эди ва давлат манфаатлари ҳам, колхозларнинг ва колхозчиларнинг манфаатлари ҳам буни талаб этмас эди.

Турмуш блан боғланмаган, бюрократларча, ҳаддан ошириб тузилган шундай планлаштиришда асосий нарса, я'ни колхоз ва совхозларда товар маҳсулотни мамлакатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини та'минлайдиган миқдорларда етиштиришни планлаштириш зарурлиги э'тиборга олинмади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети колхозларда планлаштиришнинг янги тартибига ўтиш зарур деб ҳисоблайдилар. Бундай планлаштиришда товар маҳсулоти ҳажми асос қилиб олиниши лозим. Қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини планлаштиришни МТСларнинг иштироки блан бевосита колхозларнинг ўзидан ва совхозлардан бошлаш ва бу ишни экин майдонларидан яхши фойдаланишни ҳисобга олиб ўтказиш лозим. Планлаштириш ҳамда ҳисоб ишлари ҳарбир экин экилган гектарнинг миқдорига қараб эмас ва подада бўлган чорва моллар сонига қараб эмас, балки олинган дон, картошка, сабзавот ва деҳқончиликнинг бошқа маҳсулотларининг центнер ҳисобидаги миқдорига қараб, гўшт, сут, жун ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотлари миқдорига қараб олиб борилиши лозим.

Колхозлар ўзлари етиштирадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бир қисминигина мажбурий тартибда, натура ҳақи сифатида ва закупка тариқасида давлатга топшираётганликларини, маҳсулотнинг талайгина қисми эса колхозлар ихтиёрида қолаётганлигини э'тиборга олиб, планлаштиришдаги янги тартиб колхоз ишлабчиқаришининг резервларидан фойдаланишга хўжалик ишлари соҳасида ташаббус кўрсатиш учун колхозларга катта имконият яратиб беради.

Планлаштиришдаги янги тартиб қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришда колхозчиларнинг, МТС ва совхоз ходимларининг ташаббусини оширишга, ҳарбир колхоз ва ҳарбир совхознинг ўзига бириктиб берилган қишлоқ хўжалик экинлари майдонларидан максимал миқдорда ҳосил олишига, давлат учун, бинобарин, бутун совет халқи учун зарур бўлган миқдорларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш учун колхоз, МТС ва совхозларнинг жавобгарлигини оширишга ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети қарор қиладилар:

1. Белгилансинки, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланадиган давлат планида мажбурий топшириш, МТС ишлари учун натура ҳақи тўлаш, контрактация ва закупка бўйича деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини тайёрлаш ҳажми аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ҳамда саноатнинг қишлоқ хўжалик хомаш'ёсига бўлган эҳтиёжларини та'минлайдиган миқдорларда бўлиши кўзда тутилсин, шунингдек машина-трактор станцияларининг колхозларда қиладиган трактор ишлари ҳажми кўзда тутилсин.

2. Областьларга бўлинган иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари давлат планига мувофиқ, белгиланган кўрсаткичлар бўйича план топшириқларини ўлкаларга, областьларга ва автоном республикаларга ма'лум қиладилар.

Областьларга бўлинмаган иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари, шунингдек автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, ўлка ва область ижроия комитетлари ана шу кўрсаткичлар бўйича қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планини районларга, трактор ишлари бўйича эса МТСларга ма'лум қиладилар.

3. Район ижроия комитетлари қишлоқ хўжалигини ривожлантириш давлат планига асосланиб, мажбурий тартибда топшириш, МТСларнинг иши учун натура ҳақи тўлаш, контрактация ва закупка қилиш бўйича деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан келгуси йилга белгиланадиган план топшириқларини шу йил 1 сентябрьдан кечиктирмай колхозларга ма'лум қиладилар.

4. Колхозлар МТСларнинг иштироки блан, давлатга деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини топшириш ҳамда колхозларнинг ва колхозчиларнинг шу маҳсулотларга бўлган эҳтиёжларини та'минлаш юзасидан берилган топшириқларга асосланиб, экинлар экиладиган майдонлар ҳажмини, шунингдек чорвачилик маҳсулдорлигини ва ҳархил чорва моллар сонини ўзларича белгилайдилар.

Давлатга топшириладиган маҳсулот миқдори колхоз маҳсулотининг бир қисминигина ташкил этганлигини э'тиборга олиб, колхозлар жамоат хўжалигини ривожлантириш планини тузган вақтда колхозларнинг асосий бойлиги бўлган барча экин майдонларидан максимал ва интенсив фойдаланиш ва конкрет тупроқ-иқлим ва хўжалик шароитларида ҳар 100 гектар қишлоқ хўжалик экинлари майдонидан олинадиган ҳосилни кўпайтириш зарур эканлигига асосланишлари лозим.

5. Колхоз правлениеларига уларнинг экинлар экиш юзасидан МТСлар блан биргаликда ишлаб чиққан планларини ва чорвачиликни ривожлантириш планларини колхозчиларнинг умумий йиғилишларида муҳокама қилиш ва тасдиқлаш тавсия этилсин.

Колхозчиларнинг умумий йиғилишларида қабул қилинган экин экиш планлари ва чорвачиликни ривожлантириш планлари район ижроия комитетлари томонидан қараб чиқилиши лозим. Колхоз томонидан тақдим этилган план колхознинг тегишли экинлар ва чорвачилик маҳсулотлари бўйича маҳсулот топшириш мажбуриятини бажаришини ва МТСнинг иши учун натура ҳақи тўлашини, контрактация шартномалари ва давлат закупкаларини бажаришини та'мин этмаган тақдирда, район ижроия комитети зарур ўзгаришларни планга киритишни колхозга тавсия этади.

6. Қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини ривожлантириш юзасидан контроль ўрнатиш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш мақсадида, шунингдек давлат томонидан қишлоқ хўжалигига бериладиган техникани, энергетикани, капитал маблағларни ва бошқа моддий ресурсларни тўғри тақсимлаш учун СССР Госпланига қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан маҳаллий органлар томонидан тақдим этиладиган планларни умумлаштириш ва анализ қилиш топширилсин.

Район ижроия комитетлари райондаги колхозларнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан келгуси йил учун тузилган, жамланган планни СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланган формага мувофиқ, шу йилнинг 1 октябридан кечиктирмай, область ижроия комитетларига, ўлка ижроия комитетларига, автоном республикаларнинг Министрлар Советларига ва областьларга бўлинмаган иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига тақдим этадилар.

Область, ўлка ижроия комитетлари ва автоном республикаларнинг Министрлар Советлари, область, ўлка ва автоном республикаларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планларини 20 октябрьгача иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига тақдим этадилар.

Иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари иттифоқчи республикаларда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг жамланган планларини 10 ноябрьгача СССР Госпланига ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига тақдим этадилар.

7. Давлат планида машина-трактор станциялари учун бериладиган топшириқлар трактор ишларининг ер ҳайдаш ҳисобидаги умумий ҳажмигагина қараб тасдиқлансин. Ҳархил иш турлари бўйича трактор ишлари ҳажми колхозлар блан тузилган шартномаларга мувофиқ суратда МТС директори томонидан трактор ишларининг умумий ҳажмига қараб белгилансин.

МТС директорларига зарурат бўлган тақдирда йил мобайнида колхозларнинг талаблари ва розилигига мувофиқ, трактор ишларининг айрим турлари ҳажмини ўзгартириш ҳуқуқи берилсин.

МТС директорлари ҳархил иш турлари бўйича трактор ишлари планларини ишлаб чиқиш вақтида қишлоқ хўжалик ишларини комплекс механизациялашни кенг қўлланишни, машина-трактор паркидан тўла фойдаланишни, маҳаллий шароитларда талаб этилган агротадбирлар комплексини ўз вақтида амалга оширишни, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини оширишни, чорвачилик учун керакли ем-хашак етиштиришни кўпайтиришни ва ҳосилни йиғиштириб олиш вақтида нобудгарчиликка хотима беришни кўзда тутсинлар.

8. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги ва уларнинг маҳаллий органлари ўз ишларини ва илмий-текшириш муассасалари ҳамда тажриба муассасаларининг ишларини хўжалик тараққиётини тўғри планлаштиришда ва илғор иш тажрибаларидан ҳамда илм-фан ютуқларидан фойдаланишда колхоз, МТС ва совхозларга бутун чоралар блан ёрдам беришга қаратсинлар, токи ҳар 100 гектар қишлоқ хўжалик экинлари майдонида маҳсулот единицасига меҳнат ва маблағ энг кам сарф қилингани ҳолда бу ерларда максимал даражада маҳсулот олинсин.

9. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги МТСнинг ишлари учун натура ҳақи тартибида олинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотининг (энг муҳим турлари бўйича) ҳарбир центнерига давлат томонидан бўладиган харажатлар миқдори бўйича иттифоқчи республикаларга бериладиган топшириқларни белгиласин, бу топшириқларни маҳаллий қишлоқ хўжалик органлари орқали машина-трактор станцияларига ма'лум қилсин.

Етиштириладиган ҳосилнинг миқдори тўғрисида дастлабки ма'лумотларни олиш мақсадида СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлиги қанча ҳосил олинишини белгилаб чиқсинлар ва бу ишни МТС ҳамда совхозларнинг бош агрономлари зиммасига юкласинлар.

10. СССР Госплани қишлоқ хўжалигини планлаштириш соҳасида э'тиборни перспектив планларни ишлаб чиқишга, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини мамлакатнинг иқтисодий ва табиий-географик зоналарига қараб тўғри жойлаштиришга, қишлоқ хўжалиги тараққиётини халқ хўжалигининг бошқа тормоқлари блан мувофиқлаштириб олиб боришга, шунингдек қишлоқ хўжалигини ривожлантириш планларининг бажарилишини ҳамда мамлакатнинг зарур бўлган барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари блан та'минланишини контроль қилиб туришга қаратсин.

11. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва СССР Совхозлар министрлиги қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасида ушбу Қарорда кўрсатилган ўзгаришларни э'тиборга олиб, колхознинг ишлабчиқариш плани ва МТС ҳамда совхознинг ишлабчиқариш-молия планлари формаларини 1955 йил 1 июльгача қайтадан кўриб чиқсин ва тасдиқласин.

12. СССР Госплани, СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Совхозлар министрлиги, Тайёрлаш министрлиги ва СССР Марказий статистика бошқармаси ҳар 100 гектар қишлоқ хўжалик экинлари майдони ҳисобидан деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг энг муҳим турларини етиштиришни планлаштиришга ўтиш тўғрисида ва колхоз ҳамда совхозларнинг қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги асосий кўрсаткичларини узоқ даврни мўлжаллаб планлаштириш ҳақидаги таклифларни иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советлари блан биргаликда ишлаб чиқиб, 1955 йилнинг 15 октябригача КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советига тақдим этсинлар.

☆ ☆ ☆

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети планлаштиришдаги янги тартиб барча колхоз ва совхозларнинг ўзларига бириктиб берилган ердан яхши фойдаланишларига ва деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтиришларига имкон беради, деб ҳисоблайдилар. Колхозчиларнинг, МТС ва совхоз ходимларининг қишлоқ хўжалигини планлаштириш соҳасидаги ижодий ташаббуси қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтиришдан иборат умумхалқ вазифасини қисқа вақт ичида бажаришга ва мамлакатда етарли миқдорда ғалла, гўшт, сут, картошка, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларига эга бўлишга ҳамда саноатнинг хомаш'ёга бўлган эҳтиёжларини тўла қондиришга ёрдам беради.

КПСС Марказий Комитетининг Секретари Н. ХРУШЧЕВ.	**СССР Министрлар Советининг Раиси Н. БУЛГАНИН.**

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши хавфига қарши чиқарган Мурожаатига СССРда имзо тўплаш кампанияси ўтказиш тўғрисида

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети пленумининг резолюцияси

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг пленуми Жаҳон Тинчлик Кенгаши Бюросининг шу йил 17—19 январьда Венада бўлиб ўтган кенгайтирилган мажлисида чиқарилган қарорларини тўла равишда ма'қуллайди ва қўллаб-қувватлайди, чунки бу қарорлар барча тинчликсевар халқларнинг ҳаётий манфаатларига мос келадиган қарорлардир.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Европанинг барча халқларини Ғарбий Германияда милитаризмнинг тикланишига қарши курашишга чақирди. Совет кишилари немис вермахтини вужудга келтиришга қаршилик кўрсатмоқ, Германияни тинч йўл блан бирлаштиришга эришмоқ ва Европада мустаҳкам коллектив хавфсизликни та'минламоқ учун Европанинг ҳамма халқлари блан бирликда курашишга қат'ий бел боғлаганлар.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши тайёрлашга қарши чиқарган Мурожаатида барча тинчликсевар халқларнинг, турли миллат кишиларининг, турли сиёсий маслак ва э'тиқодларда бўлган кишиларнинг иродаси ифодаланган. Бу халқлар ва кишиларнинг ҳаммасини тинчликни сақлаш, инсониятни атом урушидан сақлаб қолиш интилиши бирлаштирган.

Тинчлик йўлида садоқат блан курашаётган совет кишилари атом қуролини ва ялпи қирғин қуролларининг бошқа турларини тақиқлашни, оддий қурол-яроғларни ялпи камайтиришни ва шу тадбирларнинг амалга оширилиши устидан самарали халқаро контроль ўрнатишни қаттиқ туриб талаб қилмоқдалар. 1950 йилда Совет Иттифоқининг катта ёшдаги бутун аҳолиси атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Стокгольм хитобномасига имзо қўйган эди.

Совет Иттифоқи атом урушини бошлашга қарши, халқаро кескинликни юмшатиш учун курашиб, турли давлатларнинг тинч тотув бўлиб яшашидан иборат ўзининг сиёсатини, халқлар ўртасида дўстлик ва бир-бирларини тушуниш сиёсатини диктат қилиш ва атом қуролини рўкач қилиб қўрқитиш сиёсатига қарама-қарши қилиб қўядики, Совет Иттифоқининг бу сиёсати СССР Олий Советининг барча халқларга ва парламентларга қарата 1955 йил 9 февральда чиқарган Декларациясида ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Атом энергияси тинчликка ва инсониятнинг яйраб-яшнашига хизмат қилдирилиши лозим. Совет Иттифоқи атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишда ўрнак бўлмоқда. Барча совет кишилари атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасидаги илмий-техника тажрибаларини бошқа давлатларга беришга тайёр эканлиги тўғрисидаги ўз ҳукуматининг қарорини катта мамнуният блан кутиб олдилар.

Совет халқи атом қуролини рўкач этиб қилинаётган пўписалардан ва америкали агрессорларнинг дўқларидан қўрқмайди, тинчликсевар бошқа халқлар ҳам уруш оловини ёқувчиларнинг дўқларидан қўрқмайдилар, деб ўзининг қат'ий ишонганлигини билдиради.

Совет кишилари атом уруши офатларидан инсониятни сақлаб қолишни истаётганликлари учун атом қуролини тақиқлашни ва уни ишлаб чиқаришни тўхтатишни талаб қилмоқдалар.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг пленуми Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши тайёрлашга қарши чиқарган Мурожаатига СССРда шу йил 1 апрельдан имзо тўплаш кампанияси бошлашни зарур деб ҳисоблайди.

ВЦСПС, СССР Фанлар Академияси, Совет ёзувчилари союзи, Совет хотин-қизлари Антифашист комитети, Совет ёшлари Антифашист комитети ва бошқа совет жамоат ташкилотларининг, шунингдек маданият, фан, сан'ат арбоблари бўлган кўпгина кишиларнинг, ишчилар, колхозчиларнинг, турли дин аҳллари вакилларининг атом уруши тайёрлашга қарши Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатини қувватлаб чиқарган баёнотларини пленум ғоят мамнуният блан қабул қилади.

Пленум, барча совет кишилари тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг чақириғини бир ёқадан бош чиқариб амалга оширадилар ва Жаҳон Тинчлик Кенгаши Мурожаатига ўз имзоларини қўйиб, ўзларининг шу тариқа билдирган иродаларини Совет Ватанимизни янада яшнатиш йўлида меҳнат соҳасида янги муваффақиятларга эришиш блан мустаҳкамлайдилар, деб қат'ий ишонч билдиради.

Совет ҳукумати ва Коммунистик партия теварагида ҳарқачонгидан кўра мустаҳкамроқ жипслашган совет халқи бундан буён ҳам тинчлик йўлида қаттиқ қадам ташлаб олға боради.

Узоқ давом қиладиган умумий тинчликка ғоят манфаатдор бўлган халқлар атом қуролини тақиқлашга ва уни ишлаб чиқаришни тўхтатишга эришадилар. Атом энергияси тинчлик мақсадларига ва инсоният тараққиётига хизмат қилиши лозим ва хизмат қилади.

Атом урушини бошлаб юборишга интилаётган қора кучлар чекинишга мажбур бўладилар. Халқлар бунга албатта эришадилар. Тинчлик иши — ҳақ ишдир. Тинчлик иши енгиб чиқади!

Бинокорларнинг республика кенгаши очилди

Кеча Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида бинокорларнинг Ўзбекистонда қурилиш ишларини янада ривожлантиришга бағишланган республика кенгаши очилди. Кенгашда республика пойтахти Тошкент, Фарғона, Самарқанд ва Ўзбекистоннинг бошқа областьларидаги қурилиш ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноат корхоналари, сув хўжалиги, проект ва илмий-текшириш ташкилотларининг 750 ходими иштирок этмоқда.

Биринчи ялпи мажлисда Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министри ўртоқ Ғ. Х. Хўжаев «Ўзбекистон ССРда шаҳар ва қишлоқ қурилиши ишларини яхшилаш ва уни индустрлаштириш тадбирлари ҳақида», Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министри ўртоқ Р. А. Алимов «Республикада сув хўжалиги қурилиши ишларини яхшилаш ва йиғма темирбетон конструкциялари ва детальларини қўллаш чоралари ҳақида», СССР Қурилиш министрлигига қарашли 32-нчи қурилиш трестининг бошқарувчиси ўртоқ С. И. Полетаев «Саноат корхоналари қурилишда йиғма темирбетон конструкциялари, йирик блоклар ва эффектив материалларни қўлланишдаги индустриал методлар тўғрисида», Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари министри ўртоқ Ё. С. Насриддинова «Бинокорлик материаллари, йирик блоклар ва қурилиш детальлари ишлаб чиқарувчи саноатни янада ривожлантириш тадбирлари ҳақида», Ўзбекистон ССР Министрлар Совети хузуридаги архитектура ишлари Бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Р. Р. Абдурасулев «Оммавий уй-жой ва маданий-маиший биноларнинг типовой проектлари ҳамда архитектураси ҳақида» доклад қилдилар.

Кенгашда қуйидаги секциялар—саноат корхоналари қурилиши, уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши, қишлоқ қурилиши, бинокорлик материаллари, проект, архитектура ва илмий-текшириш ишлари, сув хўжалиги қурилиши секциялари ташкил қилинди.

Бугун кенгаш ўз ишини давом эттирмоқда.

Совхозларда пахта ҳосилини ошириш планлари

Тошкент областининг совхозларида пахта ҳосилини ошириш тадбирлари ишлаб чиқилди. Ҳамма жойда фан ютуқларини ва илғор тажрибани ишлабчиқаришга кенг жорий қилиш кўзда тутилади. Бу йил областьнинг давлат хўжаликлари чигитни фақат тор қаторлаб экадилар, ҳар тўрт гектар ернинг бир гектарида эса квадрат-уялаб экиш ўтказадилар. Бундан ташқари пахта майдонининг 90 процентини ташкил этадиган майдонда ғўзани машина блан яганалаш мўлжалланади. Пахта майдонларининг қарийб 85 процентида ғўза қатор оралари узунасига ва кўндалангига ишланади. Пахтакорлар культивация муддатларини қисқартириш ҳисобига қатор ораларини қўшимча суратда ишлайдилар.

Ўтган йили бирқанча хўжаликларда чигит сийрак униб чиққан жойларга тажриба сифатида қўшимча кўчат ўтқазилган эди. Бундай участкаларда гектарига беш центнергача кўпроқ ҳосил олинишига эришилди. Бу йил ғўза тупларининг сийрак бўлмаслиги учун бирнеча миллион туп ғўза кўчати етиштирилмоқда.

Совхозларнинг ишлабчиқариш планларида уруғлик чигитни экиш олдидан тайёрлашга катта э'тибор берилади. Уруғлик чигитнинг анча қисми қуёшда қиздирилади, марказлаштирилган тартибда дориланади ва унга махсус химикатлар сепилади.

Область совхозларининг коллективлари илғор агрономия усуллари ёрдами блан гектаридан камида 28 центнердан, я'ни ўтган йилдагига қараганда беш центнер ортиқ ҳосил олишга қарор бердилар. (ЎзТАГ).

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг пленуми

8 мартда Москвада тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг кенгайтирилган пленуми бўлиб ўтди. Атом уруши тайёрлашга қарши Жаҳон Тинчлик Кенгаши Мурожаатига СССРда имзо тўплаш кампанияси ўтказиш тўғрисидаги ва тинчлик тарафдорларининг Бутуниттифоқ бешинчи конференциясини чақириш тўғрисидаги масалалар пленум кун тартибига қўйилди.

Мажлисда, тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг а'золаридан ташқари, тинчликни ҳимоя қилиш республика, ўлка ва область комитетларининг вакиллари, турли жамоат ташкилотларининг вакиллари, совет ва четэл журналистлари ҳам ҳозир бўлди.

Мажлис СССР халқ артисти **С. А. Герасимов** раислиги остида очилди. Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси **Н. С. Тихонов** Жаҳон Тинчлик Кенгаши Мурожаатига СССРда имзо тўплаш кампанияси ўтказиш тўғрисида доклад қилди.

Н. С. Тихонов докладини муҳокама қилишда совет хотин-қизлари Антифашист комитетининг раиси **Н. В. Попова**, ВЦСПС раисининг ўринбосари **Л. Н. Соловьев**, Москвадаги «Буревестник» пойафзал фабрикасининг ишчиси **М. И. Левченко**, **Крутица** ва **Коломна** митрополити **Николай**, совет ёшлари Антифашист комитетининг раиси **С. К. Романовский**, Старо-Бешевский МТСи трактор бригадасининг бошлиғи **П. Н. Ангелина**, тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети раисининг ўринбосари ёзувчи **И. Г. Эренбург**, академик **Н. В. Цицин**, СССР халқ артисти **Л. П. Александровская**, тинчликни ҳимоя қилиш Қозоғистон республика комитетининг раиси **Н. У. Базанова**, тинчликни ҳимоя қилиш Украина республика комитетининг раиси **Н. П. Семененко**, тинчликни ҳимоя қилиш Ўзбекистон республика комитетининг раиси **Ж. К. Хўжаев**, евангелист баптист христианлари Бутуниттифоқ кенгашининг раиси **Я. И. Жидков** ва СССРдаги тинчлик тарафдорлари ҳаракатининг бошқа кўзга кўринган арбоблари қатнашдилар. Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диния назорати раиси **Эшон Бобохон ибн Абдулмажидхоннинг** нутқи ҳам ўқиб эшитдирилди.

Бошқа нотиқлар каби буларнинг ҳаммаси ҳам совет халқининг фикр ва орзуларини ифодалаб, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатини қўллаб-қувватладилар, чет эллардаги тинчлик тарафдорларини уруш оловини ёқучи империалистларга қарши курашда янада мустаҳкамроқ бўлиб жипслашишга, атомбозларнинг жиноятқорона ниятларининг амалга оширилишига қаршилик кўрсатишга чақирдилар.

Пленум қатнашчилари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши тайёрлашга қарши чиқарган Мурожаатига шу йил 1 апрельдан бошлаб СССРда имзо тўплаш кампанияси ўтказиш тўғрисидаги резолюцияни жуда баланд руҳ блан, бир овоздан қабул қилдилар.

Тинчлик тарафдорларининг Бутуниттифоқ бешинчи конференциясини 1955 йил 10 майда Москвада чақириш тўғрисидаги қарор ҳам бир овоздан қабул қилинди.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг раиси Н. С. Тихонов Жаҳон Тинчлик Кенгашининг жаҳон халқларига қарата чиқарган Мурожаатини ўқиб берди. Пленум қатнашчилари софвиждонли кишиларнинг ҳаммасини атом уруши хавфига қарши, шу урушни тайёрлаётганларга қарши чиқишга чақириб ёзилган мана шу оддий, лекин шу блан бир вақтда ғоят кучли сўзларни ниҳоят даражада э'тибор бериб тингладилар.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Мурожаатига биринчи бўлиб ўртоқ Тихонов имзо қўяди. Унинг кетидан бу Мурожаатга совет хотин-қизлари Антифашист комитетининг раиси Н. В. Попова, ёзувчи И. Г. Эренбург, СССР халқ артисти С. А. Герасимов, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари З. П. Туманова, академик А. И. Опарин, шоир А. А. Сурков, РСФСР Маориф министри И. А. Каиров, Крутица ва Коломна митрополити Николай, спортда хизмат кўрсатган мастер М. Г. Исакова, академиклар Т. Д. Лисенко блан А. В. Топчиев ва пленумнинг бошқа қатнашчилари ўз имзоларини қўйдилар. (ТАСС).

СССР Ташқи Ишлар Министрлигида

Нидерландия Элчихонаси, 1899 ва 1907 йиллардаги Гаага конвенцияларининг депозитарийи (сақловчиси) бўлган ўз Ҳукуматининг топширувига биноан, СССР Ташқи Ишлар Министрлигига мурожаат қилиб, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати ўзини Россия ратификация қилган 1899 ва 1907 йиллардаги Гаага конвенциялари блан боғланган деб ҳисоблаганлиги ёки ҳисобламаганлигини билдиришни сўраган эди.

Ма'лумки, 1899 йилда Гаагада 3 конвенция ва 3 декларация ҳамда 1907 йилда 13 конвенция ва бир декларация имзоланган эди. 1899 йилги Гаага конвенцияларидан биттаси ва 1907 йилги Гаага конвенцияларидан иккитаси давлатлар ўртасидаги жанжалларни тинч йўл блан ҳал этиш тартибига таллуқлидир, бошқа конвенция ва декларациялар эса қуруқликда ва денгизда уруш олиб бориш қоидаларини, шунингдек бетараф давлатларнинг ҳуқуқ ва вазифаларини белгилайди.

Россия 1899 йилги ҳамма Гаага конвенциялари ва декларацияларининг ҳамда 1907 йилги ўнта Гаага конвенциясининг қатнашчиси эди.

Шу йил 7 мартда СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Нидерландия Элчихонасига жавоб нотаси юбориб, унда бундай деди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ҳукумати Россия ратификация қилган 1899 ва 1907 йиллардаги Гаага конвенциялари ва декларацияларини, албатта, улар БМТ Уставига хилоф бўлмаган даражада ва СССР иштирок қилган шундан кейинги халқаро битимлар блан, масалан, урушда бўғувчи, заҳарловчи газларни ёки бошқа шу каби газларни ҳамда бактериологик воситаларни ишлатишни тақиқлаш ҳақидаги 1925 йилги Женва протоколи ва уруш қурбонларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги 1949 йилги Женва конвенцияси каби битимлар блан ўзгартирилмаган ёки алмаштирилмаган даражада танийди».

Уруш оловини ёқучиларнинг жиноий планларини барбод этайлик!

Тошкент шаҳри жамоатчилиги вакилларининг Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши Халқаро кураш кунига бағишланган йиғилиши

Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун совет халқи блан биргаликда халқлар ўртасида тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашда ўз активликларини тобора оширмоқдалар. Совет кишилари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши тайёргарлигига қарши чиқарган Мурожаатини, СССР Олий Совети иккинчи сессиясининг янги уруш хавфининг олдини олишга қаратилган қарорини ва тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг резолюциясини якдиллик блан қўллаб-қувватламоқдалар. Республика меҳнаткашлари Жаҳон касаба союзлари Федерациясининг 1955 йил 10 мартда Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши Халқаро кураш куни ўтказиш тўғрисидаги Мурожаатини қизғин қувватладилар.

Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши Халқаро кураш куни ўтказилиши муносабати блан кеча, 10 мартда Тошкентда Ўзбекистон касаба союзлари Совети республика пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг йиғилишини ўтказди.

Свердлов номли концерт залига мингдан ортиқ киши тўпланди. Булар орасида шаҳар саноат корхоналарининг ишчилари ва хизматчилари, фан ва маданият арбоблари, студентлар, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотларининг ходимлари бор эди. Саҳна тепасида: «Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши курашни тобора кучайтирайлик!» деган чақириқ сўзлари ёзилган.

Ўзбекистон касаба союзлари Советининг секретари **И. М. Парамошкин** қисқача нутқ сўзлаб, йиғилишни очди. Ўртоқ Парамошкин айтадики, республика меҳнаткашлари тинчликнинг ва халқлар хавфсизлигининг таянчи бўлган Совет давлатининг доно тинчликсеварлик сиёсатини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Совет ҳукумати ва социалистик лагердаги бошқа мамлакатларнинг ҳукуматлари улуғ Лениннинг ва унинг ўлмас ишларини давом эттирган Сталиннинг васиятларига амал қилиб, ижтимоий системаларнинг турлича бўлишига қарамай, социалистик ва капиталистик давлатлар бир вақтда тотув яшай олишлари мумкин деб ҳисобладилар ва ҳисоблаб келмоқдалар. Барча мамлакатлардаги оддий кишилар, бутун прогрессив инсоният ана шу тинчлик сиёсатини қизғин қўллаб-қувватламоқда.

Аммо АҚШ, Англия ва Франциянинг ҳукмрон доиралари бунга тамомила хилоф сиёсатни юргизиб келмоқдалар. Улар уруш ваҳимасини авж олдирмоқдалар, ўзларининг реакцион планларини ёлғон ва туҳмат гаплар блан ниқоблаб, янги агрессияни бошлаб юборишга уринмоқдалар. Герман милитаризмини қайтадан тиклашга интилиш, Европа ва Осиёда ҳарбий группировкаларни тузиш, Тайвань районидаги провокация — бу фактларнинг ҳаммаси АҚШ агрессив доиралари ва уларнинг иттифоқчилари томонидан жаҳон уруши бошланишига қаратилган жиноий ҳаракатларни фош қилиб ташлайди. Аммо фурсат империалистлар фойдасини кўзлаётгани йўқ. Тарих олға қараб тўхтовсиз ҳаракат қилмоқда ва бу ҳаракатни водород бомбаси блан ҳам, реактив бомбардимончилар блан ҳам, ёлғон-яшиқ ва туҳмат гаплар блан ҳам тўхтатиш мумкин эмас. Миллион-миллион кишилар уруш оловини ёқучиларга қарши, тинчликни сақлаш учун курашга отланмоқдалар.

Ўртоқ Парамошкин сўзининг охирида бундай дейди: совет кишилари тинчлик учун курашчиларнинг биринчи сафларида бордилар, бормоқдалар ва бундан кейин ҳам борадилар. Улар уруш оловини ёқучиларга, Париж битимларига ва герман вермахтининг қайтадан тикланишига қат'ий қарши чиқмоқдалар. Совет Иттифоқи бошчилигидаги тинчлик лагерининг кучлари кун сайин ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда. Бу кучлар агрессорларнинг жиноий планларини муқаррар барбод этадилар.

Шаҳар жамоатчилигининг вакиллари бирин-кетин минбарга чиқадилар. Улар ўзларининг оташин нутқларида Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши қат'ий норозилик билдирадилар, Жаҳон касаба союзлари федерациясининг Европа меҳнаткашларига қарата чиқарган Мурожаатини табриклайдилар ва қизғин қувватлайдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий а'зоси **Т. Н. Қориниёзов** минбарга чиқиб, бундай деди:

— Атом энергиясини эгаллаш — кишилик тафаккурининг жуда катта муваффақиятидир. Мамлакатимизнинг олимлари ана шу энергиядан тинчлик мақсадларида фойдаланиш учун кўп иш қилмоқдалар. Бу эса, меҳнаткашлар оммасининг моддий ва маданий фаровонлигини янада яхшилаш учун кенг истиқбол очиб беради.

Ўзбекистон олимлари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом қуролини сўзсиз тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатини қизғин қувватлаб, бутун дун'ё олимларини уруш оловини ёқучиларнинг кирдикорларига қарши, тинчлик ишининг тўла ғалабаси учун қат'ий курашишга чақирадилар.

Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводининг новатор-токари **Д. Х. Судаков** сўз олади. У, завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг бирнеча минг кишилик коллективи номидан гапириб, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши хавфига қарши чиқарган Мурожаатини қизғин табриклайди.

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари, — деди ўртоқ Судаков, — герман милитаризмининг нималигини яхши биладилар. Бу милитаризм янги уруш демакдир, тинчликка таҳдид қилучи хавф демакдир. Аммо, хавф ҳарқанча катта бўлса ҳам, урушнинг бўлиши муқаррар деган фикрга қўшилаолмаймиз. Дун'ё халқлари урушнинг олдини олиш учун етарли даражада кучлидирлар.

Бу йил «Ташсельмаш» заводи коллективи олдида янги, мукаммалроқ пахта териш машиналарини кўплаб ишлаб чиқаришдек муҳим вазифа турибди. Биз ўз меҳнатимизни тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган ҳисса деб ҳисоблаб, бутун кучларимизни ана шу вазифани бажаришга сафарбар қиламиз.

Ўзбекистон Совет ёзувчилари союзи правлениесининг секретари **М. Мухамедов** минбарга чиқади. Ўзбекистон ёзувчилари ҳам, — деди у, — Париж битимларининг ратификация қилинишига қарши, герман милитаризмини қайтадан тиклаш йўлидаги уринишларга қарши бутун совет халқи блан биргаликда норозилик садосини баланд кўтармоқдалар. Даллеслар ва черчилллар дипломатия соҳасида ҳарқандай найранглар ишлатиб ва очиқдан-очиқ алдамчилик қилиб, халқларни бир-бирларига қарши гиж-гижлатмоқчи бўладилар, одамларни «тўп ем»га айлантиришга, Европада фашист йиртқич қўлига атом бомбаси беришга интилмоқдалар.

Ўзбекистон ёзувчилари бундай ҳолларга асло йўл қўймаймиз, деб қат'ий фикрларини изҳор қилмоқдалар. Халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатлик йил сайин ўсмоқда, маданий алоқалар кенгайиб бормоқда. Совет кишилари, шу жумладан Ўзбекистон меҳнаткашлари иқтисодий ва маданий ҳамкорликнинг шу тарзда ривожланиб бориши тинчлик ва дўстлик гарови эканлигини яхши биладилар. Кейинги йилларда Ўзбекистонга четэллардан ўнлаб делегациялар келиб кетди. Республикамизга олимлар ва ишчилар, рассомлар ва деҳқонлар, музикачилар ва врачлар, парламентларнинг а'золари ва ёзувчилар, хуллас, турли касб ва турли сиёсий маслакдаги кишилар келдилар. Улар бутун Совет Иттифоқидаги каби республикамизнинг аҳолиси ҳам тинч ижодий меҳнат пафоси блан тўлиб-тошганлигини кўриб билдилар, ер юзида тинчликни сақлаш мумкин эканлигига ўз ишончларини билдирдилар.

Ўтган йили Ўзбекистонга келган француз ёзувчиси Жан Поль Сартр «Совет Иттифоқига қилган сафарим тўғрисида таассуротлар»ида: «СССРда ҳамма киши тинчликни зарур, тинчликни исташ керак, ҳечқачон уруш бўлмасин! деб гапирмоқда ва ёзмоқда» деб та'кидлайди.

Жан Поль Сартр ва прогрессив француз интеллигенциясининг бошқа вакиллари Париж битимларини рад этишни Франция республика кенгашидан қат'ий талаб қилажакларига ишонамиз.

Ҳозирги вақтда биз ҳарқачонгидан ҳам кучлимиз! Барча мамлакатлардаги тинчликсевар халқлар биргаликда ва ҳамжиҳат ҳаракат қилиб, Париж битимларининг ратификация қилинишига йўл қўймайдилар, атом қуролининг тақиқланишига эришадилар, ер юзида тинчликни сақлаб қоладилар.

Қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ишчилари ҳамда хизматчилари касаба союзи республика комитетининг раиси **Н. А. Абдуллаев** қуйидагиларни айтади:

— Париж битимларига қарши ўтказилаётган Халқаро кураш кунида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари Ғарбий Германияни ремилитаризация қилишдан иборат жиноий планларни барбод этишга қат'ий қарор берганликларини билдирадилар. АҚШдаги ва бошқа капиталистик мамлакатлардаги ҳукмрон доиралар тинчлик лагеридаги мамлакатларга қарши агрессив ҳаракатларини кучайтираётганликларини, герман милитаризмини ва унинг агрессив армиясини қайтадан вужудга келтиришни кўзда тутган Париж битимларини тезроқ амалга оширишга интилаётганликларини яхши биламиз. Ҳозирги жуда мураккаб ва ғоят мас'улиятли бир пайтда Совет ҳукуматимиз тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун, халқлар хавфсизлиги учун курашда ўзига хос қат'ият ва изчиллик блан ҳаракат қилмоқда. Совет ҳукуматининг ана шу тинчлик сиёсати барча совет кишиларининг иродасини, бутун прогрессив инсониятнинг фикр ва орзуларини ифода этади. Биз, фидокорона меҳнат қилиб, социалистик Ватаннинг қудратини янада ошириш учун тинмай кураш олиб бориб, ҳукуматимизнинг бу сиёсатини бундан буён ҳам қўллаб-қувватлаймиз. Ўзбекистон социалистик қишлоқ хўжалигининг меҳнаткашлари тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети пленумининг резолюциясини ма'қуллаб, Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши хавфига қарши чиқарган Мурожаатига қўл қўядилар, меҳнат фронтида янада зўр ғайрат блан ишлайдилар ва бу блан тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшадилар.

Сталин номидаги тўқимачилик комбинати иккинчи йигирув-тўқув фабрикасининг ишчиси **В. Ф. Матишева** ҳаяжонланиб сўзлайди.

— Жаҳон халқлари, — дейди у, — империалистларнинг ўз қора планларини амалга оширишларига йўл қўймайдилар. Кўпгина хотин-қизлар мудҳиш урушнинг бутун даҳшатларини бошларидан кечирдилар. Бу уруш миллион-миллион эрларимиз, ака-укаларимиз ва ўғилларимизнинг ҳалок бўлишига олиб келди, миллионларча болаларни етим қолдирди. Улуғ Ватан уруши даврида менинг эрим Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлди. Лекин бу менинг иродамни синдираолмади. Мен ўз станогим олдида янада зўр ғайрат блан меҳнат қилдим ва ўз болаларимни тарбияладим. Ватанга муҳаббат, ишимизнинг ҳаққоний иш эканлигига ишонч бутун халқимизни илҳомлантиргани каби мени ҳам уруш вақтидаги қийинчиликларга қарши курашга илҳомлантирди. Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида биз фашистлар устидан ғалаба қозондик, ўз озодлигимизни ва мустақиллигимизни сақлаб қолдик, ёндиликда тинчлик биз учун айниқса азиздир. Тинчлик бизга коммунизм қуриш учун керак, болаларимизни тарбиялаш учун, турмушимизни янада яхшилаш учун керак. Совет хотин-қизларининг: «Йўқолсин уруш оловини ёқучилар! Бутун ер юзидаги халқларнинг тинч меҳнати учун!» деган овози бугун Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши Халқаро кураш кунида бутун куч блан жарангласин!

Тошкент тепловоз депосининг машинисти **Б. Эрматовга** сўз берилади.

— Бизнинг халқимиз, — дейди у, — герман милитаризмини янгидан вужудга келтиришга ва империалистларнинг фойдаси учун янги жаҳон уруши бошлаб юборишга уринаётган инглиз-америка агрессорларининг кирдикорларини ҳуш'ёрлик блан кузатиб турмоқда. Реакциячиларнинг ҳечқандай игвогарликлари бизни ғафлатда қолдираолмайди.

Бизга уруш керак эмас ва биз урушнинг олдини олиш мумкинлигига аминмиз. Агар жаҳон халқлари империалист йиртқичларга қарши ўз кучларини жипслаштирсалар ва ўз ҳаракатларини бирлаштирсалар, у вақтда Париж битимлари ва агрессорларнинг ҳарқандай бошқа ниятлари ҳеч сўзсиз барбод бўлади.

Ёшлар номидан Тошкент шаҳар комсомол комитетининг секретари **А. Г. Абдунабиев** сўзга чиқди. У совет мамлакатининг йигит ва қизлари жонажон ҳукуматнинг ташқи сиёсатини, халқнинг ҳаётий манфаатларига жавоб берадиган ташқи сиёсатни қизғин қўллаб-қувватлаётганликлари тўғрисида гапиради.

— Мамлакатимизнинг барча ёш гражданлари каби Тошкент ёшлари ҳам тинчликни истайдилар. Бизга коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш учун, янги гидроэлектростанциялар ва заводлар, уй-жойлар ва ўқув юртлари корпусларини қуриш учун, совет кишиларининг турмушини янада бахтли ва қувноқ қилиш учун тинчлик керак. Биз тинчлик истаймиз, лекин бундан биз империалистларнинг дўқларидан қўрқар эканмиз деган ма'но келиб чиқмайди. Агар капиталистик мамлакатларнинг агрессив доиралари уруш чиқаришга уринар эканлар, ўзларидан кўрсинлар. Халқлар агрессорларга шафқатсиз ҳукм чиқарадилар ва капитализмнинг чирик биносини узил-кесил яксон этадилар.

Тошкент комсомоллари ва ёшлари бундан буён ҳам Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида ҳормай-толмай меҳнат қиладилар, унинг қудратини мустаҳкамлайдилар, талаб қилинганда Совет Иттифоқининг хавфсизлигини ҳимоя қилишда партиянинг ҳарқандай топшириғини шараф блан бажарадилар.

Тинчликни ҳимоя қилиш республика комитетининг вакили, В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг ректори, Сталин мукофоти лауреати **Т. А. Саримсоқов** сўзга чиқади.

— Стокгольм Хитобномаси чиқарилганидан бери тўрт йилдан кўпроқ вақт ўтди, — дейди у. — Тинчлик тарафдорларининг бутун дун'ёда ёйилган кенг ҳаракати ҳозирдаёқ ўзининг ижобий натижаларини берди. Империалистлар Осиёда атом қуроли ишлатишдан воз кечишга мажбур бўлдилар, жаҳон халқларининг куч-ғайрати блан Корея ва Ҳинди-Хитойдаги уруш тўхтатилди. Лекин Шарқда ҳам, Ғарбда ҳам халқаро вазият ҳамон жуда кескинлигича қолмоқда. Империалистик реакция лагери халқлардан яширинча ва уларнинг иродасига хилоф равишда зўр бериб ҳарбий блоклар тузмоқда, тинч аҳолини кўплаб қириш қуролини тайёрламоқда. Империалистларнинг янги кирдикорларига жавобан тинчлик учун курашчиларнинг активлигини янада оширамиз.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг атом уруши хавфига қарши чиқарган Мурожаатига имзо тўплаш кампаниясининг СССРда ўтказилиши тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун кураш ишига қўшиладиган янги катта ҳисса бўлади. Бутун совет халқи блан биргаликда тинчлик учун тинмай кураш олиб бораётган Ўзбекистон меҳнаткашлари бу тарихий ҳужжатга якдиллик блан қўл қўядилар.

Кўпболали она, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи **А. Расулева** ва «Ўзбексельмаш» заводи касаба союз комитетининг раиси **Д. Усмонов** ўз сўзларида Париж битимларига ва герман милитаризмининг қайтадан тикланишига қарши қат'ий норозилик билдирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик блан резолюция қабул қилдилар. Резолюцияда Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларининг тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашда куч-ғайратларини оширишга, социалистик Ватан қудратини янада мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилишга қат'ий бел боғлаганликлари та'кидланади.

Резолюцияда бундай дейилади:

АҚШнинг таз'йиқи остида Ғарбий Европа мамлакатларининг ҳукмрон доиралари герман милитаризмини қайтадан вужудга келтиришни ва СССР га ҳамда бошқа тинчликсевар давлатларга қарши уруш бошлашни кўзда тутадиган Париж битимларини парламентларда ҳарқандай қилиб бўлса ҳам тасдиқлатиб олишга уринмоқдалар. Лекин эксплуататор синфлар халқлар тақдирини халқларнинг иштирокисиз ҳал қиладиган вақтлар аллақачон ўтиб кетган. Эндиликда тинчлик ишини ўз қўлларига олиш ва бу ишни охиригача қаттиқ туриб ҳимоя қилиш учун курашга янгидан-янги миллионларча кишилар отланмоқдалар.

Ҳамма жойда, барча мамлакатларда яхши ниятли миллион-миллион кишилар оммаси ўртасида Париж битимларига қарши, атом урушига қарши кучли ғазаб ва норозилик кундан-кунга ўсиб бормоқда.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаати остига барча мамлакатларда тўпланган миллионларча имзолар кун сайин ўсиб бораётган ва янги уруш оловини ёқучиларнинг планларига қарши тураоладиган реал кучдир.

Тошкент жамоатчилиги вакилларининг йиғилиши қаттиқ ишонч билдирадики, барча совет кишилари блан бирга Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бу Мурожаатга якдиллик блан ўз имзоларини қўядилар ва бу блан улуғ ва ҳаққоний тинчлик ишини сақлаб қолишга қат'ий бел боғлаганликларини яна бир марта изҳор қиладилар. Мурожаат остига чеккан имзоларимизни оғир индустрияни тобора ривожлантириш учун, бешинчи бешйиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш тўғрисидаги тарихий қарорларини тез вақт ичида амалга ошириш учун, Совет Ватанининг куч-қудратини янада мустаҳкамлаш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар блан мустаҳкамлайлик.

Йўқолсин Париж битимлари! Йўқолсин уруш оловини ёқучилар!

Яшасин халқлар ўртасида тинчлик!

(ЎзТАГ).

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

24 февральда АҚШ Давлат Департаменти СССРнинг АҚШдаги Элчихонасига хабар қилиб, Америкадаги Рус Православия Черковининг экзархи архиепископ Бориснинг ва унинг секретари Шишкиннинг АҚШда туриш вақтини узайтиришни мумкин деб топмаганлигини ва бу қарор узил-кесил эканлигини билдирди. Давлат Департаменти бундай қарорга келганлигига ҳечқандай сабаб кўрсатмади.

28 февральда архиепископ Борис ва Шишкин самолётда СССРга учиб кетдилар.

Давлат Департаментининг бу қарори муносабати блан СССР Ташқи Ишлар Министрлиги 26 февральда АҚШ Элчихонасига Америка рухонийси Биссонеттнинг Совет Иттифоқида бундан буён туриши мумкин эмас деб топилганлигини ва унинг яқин кунлар ичида Совет Иттифоқидан жўнаб кетиши лозимлигини билдирди.

2 мартда Америка элчихонаси СССР Ташқи Ишлар Министрлигига бу масала юзасидан нота юборди.

8 мартда СССР Ташқи Ишлар Министрлиги АҚШ Элчихонасига қуйидаги мазмунда жавоб нотаси юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Ташқи Ишлар Министрлиги Америка Қўшма Штатларининг Элчихонасига ўзининг ҳурматини изҳор қилади ва Элчихонанинг шу йил 2 мартдаги 636 сонли нотаси муносабати блан қуйидагиларни билдириш шарафига муяссардир.

Шу йил 24 февральда АҚШ Давлат Департаменти СССРнинг Вашингтондаги Элчихонасини телефон орқали хабардор қилиб, Давлат Департаменти Америкадаги Рус Православия Черковининг экзархи архиепископ Бориснинг ва унинг секретари Шишкиннинг АҚШда туриш вақтини узайтириш мумкин эмас деб ҳисоблаганлигини билдирди. Шу блан бирга, Давлат Департаменти бундай қарори учун ҳечқандай сабаб кўрсатмади.

Давлат Департаментининг бу ҳаракати 1933 йил 16 ноябрьдаги Литвинов-Рузвельт Битимини тўғридан-тўғри бузади.

Мазкур Битимга биноан Америка Қўшма Штатлари ва Совет Иттифоқи ўз мамлакатлари территориясида бошқа томоннинг гражданларига ўз диний эҳтиёжларининг бошқа томон гражданлари бўлган поплар, пасторлар, раввинлар ёки бошқа руҳоний мансабдор шахслар томонидан қондирилиши ҳуқуқини бериш мажбуриятини олган эдилар.

Давлат Департаментининг архиепископ Бориснинг ва унинг секретарининг визасини узайтиришдан бош тортганлиги амалдаги практикани ҳам бузади, чунки юз эллик йилдан кўпроқ вақт ичида Америкадаги Рус Православия Черкови бошида Москва патриархияси тайинлаган кишилар туриб келган эди.

АҚШ Давлат Департаментининг Америкадаги Рус Православия Черкови экзархи архиепископ Борисга ва унинг секретари Шишкинга нисбатан қилган ана шундай ҳаракати муносабати блан СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Америка рухонийси Биссонеттнинг Совет Иттифоқида бундан буён туриши мумкин эмас деб топди».

Тошкент область Советининг сессияси

10 мартда Муқимий номидаги театрда меҳнаткашлар депутатлари бешинчи чақириқ Тошкент область Советининг биринчи сессияси бўлди.

Сессияни энг кекса депутат — Тошкент область партия комитетининг секретари М. Ғуломов очди.

Сессия раиси қилиб депутат М. А. Абдураззоқов, секретарь қилиб депутат Л. Я. Ипатова сайландилар. Мандат комиссияси ҳам сайланди.

Мандат комиссиясининг раиси ўртоқ И. Йўлдошев ахборот бериб айтдики, 27 февральда бўлиб ўтган сайлов кунида Тошкент областининг меҳнаткашлари бузилмас бирликларини, Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига бўлган чексиз муҳаббат ҳамда садоқатларини янги куч блан намойиш қилиб кўрсатдилар. Область Советига сайлов ўтказган 236 сайлов округининг ҳаммасида овоз беришда сайловчиларнинг катта кўпчилиги қатнашди. Сайловчиларнинг 99,84 проценти коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун овоз берди. Сайланган депутатлар орасида хотин-қизлар 65 киши, КПСС а'золари ва КПСС а'золигига кандидатлар 173 киши ва партиясизлар 63 кишини ташкил этади. 140 депутат олий, тугалланмаган олий ва ўрта ма'лумотга эга. Мандат комиссияси Тошкент область Советига сайлов ўтказган область сайлов комиссияси тақдим этган ҳужжатларни ҳарбир депутат учун айрим-айрим кўриб чиқиб, сайланган депутатларнинг ваколатларини тўғри деб топди.

Сессия мандат комиссиясининг докладини бир овоздан тасдиқлади.

Сессияда ташкилий масалалар кўрилди.

Сессия область Советининг ижроия комитетини Х. Ж. Жалилов, В. М. Романовский, Б. В. Попов, А. Н. Скляров, Қ. М. Маҳкамова, В. И. Дорофеев, Д. М. Молчанов, Г. С. Толипов, А. А. Севумян, Я. К. Элчибеков, Х. Р. Қобиловлардан иборат составда сайлади.

Область Совети ижроия комитетининг раиси қилиб Х. Ж. Жалилов, раиснинг биринчи ўринбосари қилиб В. М. Романовский, раис ўринбосарлари қилиб А. Н. Скляров, Қ. М. Маҳкамова, В. И. Дорофеев, мас'ул секретарь қилиб Х. Р. Қобилов сайланди.

Область Советининг 12 та доимий комиссияси тузилди: қишлоқ хўжалик комиссияси—раиси А. В. Шкургин, ободончилик ва электрофикация комиссияси—раиси К. Ф. Сафонов, маҳаллий ва ёқилғи саноати комиссияси—раиси В. Н. Стикайло, бюджет комиссияси—раиси Ш. Исломов, маданий-оқартув ишлари комиссияси—раиси И. М. Парамошкин, йўл қурилиши комиссияси—раиси М. Нормуҳамедов, кўчириш ишлари комиссияси—раиси А.Г. Полвонов, маданият бошқармаси — раиси К. Х. Ғафуров, халқ маорифи комиссияси—раиси М. Орифхонова, савдо комиссияси — раиси Х. Казакова, физкультура ишлари комиссияси — раиси В. И. Федоров, ирригация—мелиорация комиссияси—раиси Д. И. Шмелев.

Сессия қуйидаги бўлим мудирларини тасдиқлади: соғлиқни сақлаш бўлими—Б. И. Ҳошимов, коммунал хўжалик бўлими—Н. М. Чиргадзе, маҳаллий ва ёқилғи саноати бўлими — А. М. Маюсупов, халқ маорифи бўлими—М. М. Мақсудов, умумий бўлим — Г. И. Гончаренко, социал-та'минот бўлими—Х. Х. Холиқова, савдо бўлими—У. Аминов, молия бўлими — Я. К. Элчибеков, шунингдек қуйидаги область бошқармаларининг бошлиқларини тасдиқлади: сув хўжалиги бошқармаси—П. А. Полвонов, маданият бошқармаси — Н. Қ. Қирғизбоев, қишлоқ хўжалик бошқармаси—Д. М. Молчанов. Область план комиссиясининг раиси қилиб Г. С. Толипов, область ижроия комитети раиси ҳузуридаги кадрлар секторининг мудири қилиб У. М. Иноятхўжаев тасдиқланди. (ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Қоғозда қолиб кетган қарор“

Газетамизнинг шу йил 7 январь сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Мирзачўл район партия комитетининг нотўғри иш услуби танқид қилинган эди. Кейинги 11 ойда бюро мажлисида муҳокама қилинган ва тасдиқланган муҳим қарорларнинг ижроси текширилмаган. Паррандачилик совхози тўғрисида чиқарилган қарор ҳам ана шулар жумласидан эди.

Ўзбекистон КП Мирзачўл район комитетининг секретари ўртоқ Укибоевнинг редакциямизга хабар қилишича мақола юзасидан текшириш ўтказилган ва район партия комитетининг 5 февральдаги бюро мажлисида муҳокама қилинган. Бюро газетанинг танқидини тўғри деб топиб, қарорларнинг ижроси учун қаттиқ курашиш лозимлигини кўрсатган. Паррандачилик совхози бошланғич партия ташкилоти иши устидан раҳбарликни та'мин этмаган ўртоқ Жониқуловга партия жазоси берилган ва ишдан олиб ташланган. Шунингдек паррандачилик совхозининг директори ўртоқ Очилбеков ишга бўш раҳбарлик қилаётганлиги учун огоҳлантирилган. Совхоз партия ташкилотининг ишини яхшилаш тадбирлари белгиланган.

Халқимизнинг юксак талабларига муносиб бадиий асарлар яратайлик

* * *

УЗБЕКИСТОН СОВЕТ ЁЗУЧИЛАРИ СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ II ПЛЕНУМИДАН

* * *

7 — 8 март кунлари Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида Ўзбекистон Совет ёзучилари союзи правлениесининг II пленуми бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Совет ёзучилар союзи Президиумининг раиси Абдулла Қаҳҳор Совет ёзучиларининг II Бутуниттифоқ с'ездининг якунлари ва Ўзбекистон ёзучиларининг вазифалари ҳақида доклад қилди.

— Совет ёзучиларининг иккинчи Бутуниттифоқ с'езди, — дейди докладчи, — тарихий аҳамиятга эга бўлган йирик маданий-сиёсий воқиа бўлди. С'езд кўпмиллатли совет адабиётининг жуда катта ютуқларни қўлга киритганлигини, жаҳондаги барча меҳнаткашларнинг севимли адабиётига айланиб қолганлигини намойиш қилди. С'езд қатнашчиларининг докладларида ва нутқларида совет адабиётининг 20 йил ичида босиб ўтган катта ижодий йўлига якун ясалди.

Совет ёзучиларининг биринчи с'езди бўлиб ўтган вақтда ўзбек совет адабиёти социалистик реализм методи асосида асарлар яратиш соҳасида дастлабки қадамларни қўйган эди. Эндиликда ўзбек совет адабиёти барча жанрлар бўйича Бутуниттифоқ аренасига чиқди. Ўзбек совет ёзучиларининг энг яхши асарлари турли тилларда кўп марта босиб чиқарилди.

Кейинги йилларда адабиётимиз қобилиятли ёзучилар асарлари ҳисобига бойиди. Улар орасида Иброҳим Раҳимнинг «Ҳаёт булоқлари» романи, Ҳаким Назирнинг «Кўкорол чироқлари», Мумтоз Муҳаммедовнинг «Кичик гарнизон» повестьлари, Одил Ёқубовнинг «Биринчи қадам» ҳикоялар китоби, Мирмуҳсиннинг «Қадрдонлар», Рамз Бобожоннинг «Қизил галстук», Пўлат Мўминнинг «Ўринбосарлар» поэмалари, Султон Акбарий, Ҳайриддин Салоҳиддинов, Турғун Пўлат, Шотурсун Ғуломов, Мавлон Икром, Ўлмас Муҳиддинов, Жуманиёз Жабборов, Жонрид Абдуллахонов каби кўплаб ёшларнинг ше'р ва очерклари бор.

Ёш прозаик Иброҳим Раҳим «Ҳаёт булоқлари» романида колхоз хўжалигини мустаҳкамлаш, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини бажариш блан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни кўтаради. Романда авторнинг қобилиятидан дарак берувчи кўпгина муваффақиятли жойлар бор. Броқ Иброҳим Раҳимнинг ёзучилик тажрибаси кам бўлганлиги учун асар бадиий жиҳатдан юксак бўлиб чиқмаган.

Ўзбекистондаги рус ёзучилари ҳам замонавий темаларда янги асарлар яратдилар. Булар орасида В. Артишчевнинг «Партиянинг оддий кишилари» романи, Андрей Ивановнинг «Қорли Чатқол тоғи этакларида» ва В. Костиряннинг «Ташналик» поэмаларини, Комил Файзуллиннинг ҳикоялар китобини, Рауф Галимовнинг «Барглардаги нур», Борис Пармузиннинг «Қўшиқнинг туғилиши» ше'р тўпламларини, М. Бикадоровнинг «Қўриқда» ше'рлар циклини кўриш мумкин.

Биз ёш ёзучиларнинг ўсиши учун, уларнинг бадиий маҳоратини ошириш учун тинмай ғамхўрлик қилишимиз, китобхонларнинг бадиий адабиёт асарларига бўлган талаби тобора ошиб бораётганлигини эсдан чиқармаслигимиз керак.

Броқ фактлар шуни кўрсатадики, — деб та'кидлади докладчи, — ёзучиларнинг ҳаммасида ҳам китобхонлар олдидаги, халқ олдидаги мас'улият ҳисси етарли даражада эмас. Бу, масалан, энг яхши шоирларимиздан Ғафур Ғулом ижодининг такомиллашиб боришига тўсқинлиқ қилмоқда. Ғафур Ғулом ҳамавақт танқидчиликнинг диққат э'тиборидан четда қолиб келди. Бу ҳол Ғафур Ғуломни манманликка олиб келган. Манманликка берилган киши эса коллективдан, ҳаётдан ажралиб қолади. Болаларимизга манзур бўлган кўпгина китобларнинг автори Қуддус Муҳаммадий ҳам ўзига бўлган талабчанликни пасайтириб юборди. У рус ёзучиларининг тажрибаларини ўрганиш ишига ижодий ёндошмайди. Масалан, унинг «Қумриойнинг қўйлаги» сарлавҳали ше'ри Александрованинг «Сарафанчик» ше'рининг айнан ўзини эслатади.

Докладчи ўзбек совет драматургиясини ривожлантириш учун ҳали кўп ишлар қилиниши лозимлигини айтди. Ўтган йили драматургиямиз учун камҳосилли йил бўлди. 1954 йилда Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романи муваффақият блан инсценировка қилиниб тамошабинларга кўрсатилди, «Оғриқ тишлар» деган янги пьеса қўйилди. Ҳамза театри узоқ вақтгача Назир Сафаров блан «Ҳаёт мактаби» пьесаси устида ишлади. Ма'лумки, бу пьеса юзага чиқмади, чунки у, ғоявий-бадиий жиҳатдан тамошабин талабларини қондираолмас эди. Область театрларида шу кунларда Х. Саидовнинг «Кўнгил куйлари», Ш. Са'дулланинг «Далада байрам» каби музикали драмалари қўйилмоқда. Улар ғоявий-бадиий жиҳатдан тамошабинларимизнинг юксак эстетик талабларини қондираолмайди.

Сатира жанрида бирқадар жонланиш юзага келди. Броқ э'тироф этиш керакки, сатира, юмор асарларининг сон жиҳатдан ўсишига қарамасдан, уларнинг сифати юксак эмас.

Ўзбек танқидчилиги ва адабиётшунослиги адабий ҳаётимизда етарли даражада иштирок этганида эди, бизнинг кўп ижодий муваффақиятсизликларимизнинг олди олинган, асарларимиздаги кўп камчиликлар ўз вақтида тугатилган бўлар эди. Бизда бу муҳим иш бутунлай ёки кўпинча етарли малакаси бўлмаган, бадиий асарнинг ютуқ ва камчиликларини анализ қилиш қобилиятига эга бўлмаган кишиларга топширилиб қўйилмоқда. Тажрибали танқидчилар ва адабиётшунослар адабиётимиз тараққиётига оид муҳим масалалар ҳақида, социалистик реализм проблемалари ҳақида гап кетганида, кўпинча сукут сақлайдилар. Ёш қобилиятли танқидчи Абдусаматовнинг «Урушдан сўнгги даврдаги ўзбек драматургиясида конфликт масаласига доир» деган китобида айрим муваффақиятли кузатиш ва хулосалар бўлишига қарамай, бу асарда қатор чалкашликлар, нотўғри фикрлар бор. Жумладан, китобхон конфликт ҳақида, ижобий ва салбий қаҳрамон ҳақида, драматик асарнинг спецификаси ҳақида тўғри тасаввур ололмайди. Абдулла Қаҳҳор журналлар ишини ҳам танқид қилиб ўтади. «Шарқ юлдузи» журналининг иши ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Авторлар коллективи йўқ, областьлар блан алоқа ўрнатилмаган.

Абдулла Қаҳҳор докладининг охирида ёзучиларимизни янада активроқ ишлашга, ижодий ташкилотларнинг ролини янада оширишга чақирди.

Доклад юзасидан бошланган музокарада биринчи бўлиб сўзга чиққан шоир Асқад Мухтор ўзбек совет поэзияси халқимизнинг юксак талабларидан орқада қолаётганлиги ҳақида жиддий мулоҳазалар бўлмаётганлигини та'кидлайди.

Асқад Мухтор етакчи шоирларимиз кўп йиллардан буён йирик поэтик асарлар яратмаётганликларини, Ғафур Ғулом, Темур Фаттоҳ, Зулфия бошлаган поэмаларини кўп йиллар ўтишига қарамай китобхонларга тақдим этмай келаётганлигини кўрсатиб ўтади. Шу блан бирга А. Мухтор кейинги вақтларда ўқучини қизиқтирмайдиган, ширасиз, риторик ше'рлар майдонга келаётганлигини айтади.

Таржимон Ваҳоб Рўзиматов таржима асарларининг тили ҳақида сўзлайди. У, Миртемир томонидан таржима қилинган «Руссияда ким яхши яшайди», «Руслан ва Людмила» ва бошқа асарларда архаик, эски араб-форс сўзлар ишлатилаётганлигини мисолга келтириб, таржима асарларнинг тилига жиддий э'тибор бериш зарурлиги ҳақида гапиради. В. Рўзиматов ўзи ишлаб келаётган «Шарқ Юлдузи» журналида ижодий фикр олишув, коллектив ҳамкорлик, ишда коллегиаллик йўқлигини айтади. Рўзиматов бу ҳолни журнал редактори Мирмуҳсиннинг журнал ходимлари блан маслаҳатлашмай иш олиб бораётганлиги мисолида кўрсатади.

Сўзга чиққан Акрамхўжаев илмий-бадиий асарлар яратилмаётганлигини, бу жанрни ривожлантириш учун ўзбек ёзучилари фан арбоблари, илмий ходимлар блан ижодий ҳамкорликда иш олиб боришлари лозимлигини айтади. У, Ўзбекистон Совет ёзучилар союзида илмий-бадиий адабиётлар секцияси ташкил этиш ва бунга ёзучилар блан бирга олимларни жалб этиб, бу жанрда ижодий иш олиб боришни таклиф қилади.

Мирмуҳсин ўзбек совет поэзиясининг ҳозирги аҳволи тўғрисида, айрим йирик шоирларнинг бадиий маҳоратларини оширишга бефарқ қараб келаётганликларини айтиб ўтади. У, Ғафур Ғуломни ўз ижодига талабчанлик блан қарамаётганлиги учун қаттиқ танқид қилади.

М. Бобоев шоирлар ва ёзучиларнинг областьларда ва бошқа республикаларда бўлишлари зарурлиги, янги темаларни кўтариш учун ҳаётни пухта ўрганиш талаб этилиши ҳақида гапирди. Ижодга жиддий талаб бўлмаётганлиги натижасида кўпгина рангсиз, қуруқ, қофиялаштирилган сўзлардан тузилган, кишига бадиий завқ бермайдиган ше'рлар пайдо бўлмоқда.

Адабиётшунослардан Х. Абдусаматов ва Ҳ. Ёқубов ўзбек адабий танқидчилигимизнинг ҳозирги аҳволи ҳақида гапирдилар.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги сан'ат бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Р. Қориев театрлар репертуарларида ижобий қаҳрамонларнинг олижаноб хислатларини тасвирловчи спектакльлар яратилмаётганлигини, етакчи ўзбек совет драматурглари ва'даларини бажармай, кўп йиллардан бери Яшин, Уйғун, Туйғун, Фатхуллин ўртоқларнинг пьеса ёзмаётганликларини эслатиб ўтди.

Пўлат Мўмин ўзбек совет болалар адабиётининг ҳозирги аҳволи ва бу соҳада ижод қилаётган ёш ёзучиларга ижодий ёрдам кўрсатиш ҳақида гапирди. П. Мўмин болалар адабиётига э'тиборни кучайтириш, айрим ёзилаётган асарлар эса ёш китобхонлар талабига жавоб бермаслигини айтади, сўнг у, болалар ёзучиси Қуддус Муҳаммадий ва Қудрат Ҳикматнинг айрим ше'рлари рус авторларининг ше'рларига айнан ўхшаб қолганини исбот қилади.

Музокараларда С. Бородин, Миртемир, С. Назар, ҳаммаси бўлиб 25 киши сўзга чиқди. Пленум қатнашчилари ўзбек совет адабиётидаги қолоқликни тугатиш, КПСС Марказий Комитетининг СССР ёзучилари иккинчи с'ездига юборган табригида адабиётчилар олдига қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун ижодий маҳоратни тобора кучайтириш зарурлигини та'кидлаб ўтдилар.

Пленум СССР ёзучилари иккинчи с'езди қарорларини амалда бажариш учун республика ёзучилари олдида турган вазифаларни белгилаган резолюция қабул қилди.

Тошкентдаги «Под'емник» заводининг ишчилари ўртасида бешйиллик планни муддатидан илгари бажарганлар сони кун сайин ошмоқда. **Суратда:** 1956 йил ҳисобига ишлаётган кекса токарь **В. М. Федотов** иш устида.

В. Лейн ва **Б. Мазур** фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Қисқа сатрларда

* **Фрунзе** районининг Шота Руставели кўчасида учта 4 қаватли бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Биноларнинг бирига Тошкент тўқимачилик институтининг 500 студенти жойлаштирилди. Институт майдончасида ремстрой контораси ишчиларидан 100 оилага мўлжалланган икки қаватли ва 50 ўринга эга бўлган болалар боқчаси биноси қурилди.

Р. Аминов.

***Куйбишев** районининг Паркент кўчасида меҳнаткашлар учун янги озиқ-овқат магазини очилди. Магазинда нон-булка, кондитер ва бошқа маҳсулотлар сотиладиган бўлимлар бор.

Г. Свиридов.

* **Сирдар'ё** район Орлов қишлоқ советидаги Каганович номли колхозда янги электростанция қурилди ва ишга туширилди. Колхоз жамоат бинолари, колхоз а'золарининг уйлари электрлаштирилди.

Т. Ҳайдаров.

* **Чиноз** районидаги «XIX партс'езд» колхозида ташкил этилган икки йиллик агрозоотехника курсини яқинда колхозчи активлардан 30 киши тамомлаб чиқди.

С. Юсупов.

* **Уртасарой** районидаги Сталин номли колхозда электр қуввати ишлабчиқарадиган янги мотор ўрнатилди ва ишга туширилди. 200 дан ортиқ колхозчининг уйига электр точкалар ўрнатилди. Шунингдек хонадонларининг уйлари радиолаштирилди. Радиоузел орқали СССР Олий Совети иккинчи сессияси ва КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорлари кенг пропаганда қилинмоқда.

И. Ибодов,
Р. Отақулов.

* **Чирчиқ** шаҳридаги «Средазхиммаш» заводининг бир группа ишчилари Тошкент шаҳрига келиб, Навоий номидаги опера ва балет театрида Чайковскийнинг «Мазепа» операсини тингладилар ва пойтахт музейларида бўлдилар.

Л. Шамис.

ЧИГИТ ЭКИШГАЧА БУЛАДИГАН БАРЧА ИШЛАРНИ УЗ ВАҚТИДА БАЖАРАЙЛИК!

ИЛҒОР КОЛХОЗДА

Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхоз а'золари янги агротехника ва илғор тажрибани қишлоқ хўжалигида дадиллик блан қўллаб, пахта ҳосилини йилдан-йилга оширмоқдалар. Колхознинг жамоат хўжалиги комплекс равишда ривожлантирилмоқда.

Колхоз 1954 йилда 815 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 39 центнердан ҳосил топшириб, пахта тайёрлаш планини 103 процент қилиб бажарди.

Колхознинг айрим бригада ва звенолари айниқса юқори кўрсаткичларга эришдилар. Масалан, ўртоқ Йўлдош Расулев бошлиқ звено 15 гектар ерга қатор ораларини торайтириб чигит экиб ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил олди. Тонибой Нурматов, Қодир Анорбоев бошлиқ звенолар ҳам 45 центнердан ҳосил олдилар.

Колхозда бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди.

1954 йил қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларидан олинган даромад 13 миллион 779 минг сўмни ташкил қилди. Колхозчиларнинг ҳарбир меҳнат кунига 17 сўмдан 21 сўмгача пул, 1,5 килограммдан картошка, 1 килограммдан олма тақсим қилинди.

Мўл ҳосил туфайли олинган катта даромад натижасида колхоз хўжалик жиҳатдан борган сари мустаҳкамланиб, колхозчиларнинг маданий-маиший фаровонлиги тобора ошмоқда. Колхозчилар хонадонлари ёппасига электрлашган, радиолашган. Ўтган йили колхозчи ва механизаторлардан бирқанчаси янги типда қурилган уйларга кўчиб кирдилар.

Колхоз а'золари 1955 йилда янада мўл ҳосил етиштириш учун барча куч ва воситалардан тўла фойдаланмоқдалар. 800 гектардан кўпроқ ер чуқур ва сифатли қилиб ҳайдалиб қўйилган. Бунда ҳар гектарга 400 килограммгача фосфор ва 8—10 тоннагача маҳаллий ўғит солинди. Бундан ташқари пахта далаларига яна 1000 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит чиқарилиб қўйилди. Ғўзани парвариш қилиш даврида солиш учун 500 тонна минераль ўғит ташиб олинди. Барча суғориш тормоқлари қазилиб тартибга солинди. Айрим участкалардаги зовурлар тозаланиб чуқурланди.

Қишлоқ хўжалик асбоблари ҳам сифатли ремонт қилинди. Колхознинг темирчи усталари М. Мирдадаев, Т. Ботиров ўртоқлар ҳозиргача 50 та от культиватори, 52 ўғитлагич ва 180 боронани ремонтдан чиқариб ишга тахт қилиб қўйдилар.

Автомашина, арава ва бошқа транспорт воситалари ҳам ремонт қилинди. Болалар боқчаси, яслилари ва дала шийпонлари ремонт қилиниб, ускуналанмоқда.

Колхоз а'золари, пахтачиликни ривожлантириш юзасидан Тошкентда бўлиб ўтган кенгаш қатнашчиларининг Мурожаатини кенг муҳокама қилиб, бу йил 800 гектар ернинг 200 гектарига чигитни 60×45, 100 гектарига 60×60 схемада квадрат-уялаб экишга, 500 гектар ерга эса чигитни 60 сантиметр оралиқ блан тор қаторлаб экишни планлаштирдилар. Ҳарбир схема бўйича чигит экиладиган пайкаллар ажратилиб қўйилди ва чигит экишга тайёр қилинди.

Шу кунларда колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ҳамма колхозчиларнинг э'тибори ер текислаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш, ерларни экишга тайёрлаш каби муҳим ишларни ўз вақтида бажаришга қаратилган.

М. АДИЗОВ.

Ишнинг сур'ати паст, сифати ёмон

МТСларнинг ҳозирги кунлардаги энг муҳим вазифаси — барча техника воситаларини кўклам экиш кампаниясига шайлаб қўйишдан иборатдир. Шу вазифа тўла бажарилганидагина чигитни қулай агротехника муддатларида экиб олиш, ғўзанинг ёзги парваришини муваффақиятли ўтказиш та'мин этилади. Буни барча МТС директорлари билишлари, улар ўзларига қандай мас'улият юклангаилигини ҳис этишлари керак.

Лекин шунга қарамасдан, ҳали ҳам ба'зи МТСларнинг директорлари техника воситаларини тайёрлаш ишларига жиддий э'тибор бермаётирлар. Бу МТСларда трактор, сеялка ва бошқа машиналарни қайта ускуналаш ва ремонт қилиш ишларининг сур'ати жуда секин ҳамда сифатсиз бажарилаётир. Масалан, Октябрь районидаги пахта МТСда (директори ўртоқ Коломийцев) ремонт ва қайта ускуналаш плани ва графиклари доим бажарилмасдан келинаётир. Бунинг устига ишнинг сифати жуда паст. Ремонт қилиниб ва қайта ускуналаниб давлат комиссияси қабул қилиб олган трактор ва сеялкаларда кўп нуқсонлар борлиги аниқланди.

Ўртоқ Якименко бошлиқ трактор бригадасига қарашли 67-нчи сон «универсал» ремонтдан чиқарилган ва уни ўртоқ Коломийцев раислик қилган комиссия қабул қилиб олган. Аммо бу трактор текшириб кўрилганда олдинги ғилдирагининг созланмаганлиги, ёғ фильтри, қуйиш потрубкасининг сеткаси алмаштирилмаганлиги ма'лум бўлди. Тракторнинг руль бошқармаси шерстерняси яроқсиз, сув тиндириш баки тешик, узатгич қутисининг фиксатори ейилиб кетган ва ҳоказо. Табиий, бу трактордан кўп иш кутиб бўлмайди. Далага чиқар-чиқмас уни яна мастерскойга қайтаришга тўғри келади. Текширилган бошқа тракторларда ҳам шунга ўхшаш бирқанча жиддий камчиликлар топилди.

МТСда сеялкалар, айниқса сифатсиз тайёрланмоқда. 40 та сеялка қайта ускуналаниб, гўё план ортиғи блан бажарилган. Лекин ҳақиқатда бирқанчаси қайтадан ремонт қилиниши керак.

Сеялкани қайта ускуналашда узуна швеллер сеялка марказидан ўнг томонга 45 миллиметр сурилиши лозим. Шунда автомат блан уланган сошникларни кўтариш пружинасининг олдинги кронштейни сошниклар рамкаси ва узуна швеллер орасидан эркин ўтиб туради. Лекин қайта ускуналанган сеялкаларнинг деярлик барчасида ҳам узуна швеллер жойидан сурилмаган. Бу ҳолда албатта автоматнинг ишлаши мумкин бўлмайди.

Кўп сеялкаларда сошник рамкалари маҳкамланадиган тешиклар нотўғри очилган. Бунинг натижасида сеялканинг прикаткаси ва загорчати 60 сантиметрли қатор ораларида қарталар марказидан силжийди, чигит тўғри экилмайди.

Қайта ускуналашда храповиклар калта қилиб қўйилган, демак улар доим бокс бўлиб қолади ва қайрилиш пайтида, даладан-далага ўтишда сеялка экучи аппаратини тўхтатиш мумкин бўлмайди.

Бу камчиликларга йўл қўйилганлигининг сабаби шуки, МТС раҳбарлари ремонт ишларини қаттиқ контроль остига олмаганлар, ремонт ишларини уюштиришда чинакам бошчилик қилмаганлар.

МТС раҳбарлари коллектив ўртасида социалистик мусобақани кучайтирмаётирлар. Ремонтчиларга маиший хизмат ҳам яхши уюштирилмаган. Натижада механизаторлар узоқ йўл босиб уйларидан — колхоздан қатнаб ишлашга мажбур бўлмоқдалар. Бу эса ремонт ишлари сур'ати ва сифатининг пасайишига сабаб бўлмоқда.

Пахта МТСи ўз ишини қайта қуриши, ремонт ишларини тартибга солиб, сур'атини кучайтириши, иш сифатининг намунали бўлиши учун курашмоғи лозим.

К. КИРИЛЮК.

Ётоқхона қурилиши нега пайсалга солинмоқда?

1947 йил. Ҳозиргина дарсдан чиқиб келаётган бир тўда студентлар хушчақчақ суҳбатлашиб келишмоқда. Улардан биттаси ёнидаги шеригини туртиб:

— Эшитдингми Анвар, катта янгилик бўлипти-ку?— деди.

— Нимани, қанақа янгилик?

— Э, асти қўябер. Яқинда бизга ётоқхона қурилар эмиш.

— Ростданми, қачон қурилар экан, қандай, қаерда?

— Қаерда қурилишини билмайман, ишқилиб қурилар эмиш. Яна қандай дегин, 5 корпусдан иборат бўлар эмиш.

— Унда частний квартирада турадиган битта ҳам студент қолмас экан-да,— деди Боқижон дўстига қараб.

— Жуда ҳам соз бўлар экан. Частний квартирада туриш жуда жонга теккан эди,— деди Ҳомит ҳам ўз қувончини яшираолмай,— йўлимнинг олислиги ҳам майли-я, ҳар ойда стипендиянинг 100 манатини уй эгасига бериш анча малол келади.

— Мен турадиган уйни айтмайсанми,— куюниб гапирабошлади Анвар,— уйда учта майда бола бор. Уларнинг шўхлигини асти қўяберасан. Ака-ажа деб бири тиззамга чиқса, бири елкамга минади. У ерда дарс тайёрлашим жуда маҳол.

. . . **1948 йил.** Анвар блан Боқижон бугун семинарга тайёрланиб институт кутубхонасида аллавақтгача ўтиришди. Мана улар чарчаб уйга қайтаётирлар. Боқижон Анварга қараб:

— Эшитдингми Анвар, ётоқхона қурилиши бошланипти,— деди.

— Эшитдим, янаги йилги ўқишни янги ётоқхонада бошлар эканмиз-да. Сен қайси этажда яшайсан?

— Мен биринчи этажда. Кириб-чиқишга анча қулай бўлади.

— Мен энг устки этажда яшайман. Дарс тайёрлаб чарчаган пайтларимда хона ойнасини очиб, муздек шабодадан баҳра оламан. Шаҳримизнинг ҳуснига, узоқ-узоқларга қараб дилимни ёзаман.

— Кўз олдингга келтир, Анвар, шинам, озода ва тинчгина хона. Бир чеккада чертёж столи, деворда репродуктор. Ванна дейсанми, буфет дейсанми, ҳаммаси муҳайё. Зарур китобларни ахтариб институтга чопиб юрмайсан. Хонадан чиқиб тўрт қадам юрсанг — кутубхона!

1951 йил. Анвар, Боқижон ва Ҳомитларнинг қувончи ичига сиғмайди. Улар бири олиб, бири қўйиб бирини-бири туртиб гапиришаётир.

— Ана энди неча йилги орзуларимиз ушаладиган бўлди. Эрта-индин қулинг ўргулсин хоналарга кўчиб кирар эканмиз. Битта корпус тайёр бўлипти. Диплом ишини янги хоналарда ишлаймиз.

— Бундан буён Каметная кўчасида студентлар қўшиғи тинмай жаранглар экан-да.

1952 йил. Анвар, Боқижон ва Ҳомит институтни муваффақият блан тамомлаб, қўлларига диплом ва ишга йўлланма-ҳужжат олдилар.

— Дўстим Анвар,— деди хайрлашув олдида Боқижон, афсусланган ҳолда, — жуда бўлмаганда хайрлашув вечерини ҳам янги ётоқхонада ўтказаолмадик-да.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида ўқучи Анвар, Ҳомит, Боқижон сингари республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларидан келган студентлар бирнеча йилдан бери ҳар йили «мана бу йил янги ётоқхонада яшаймиз, частний квартира қидириб овора бўлмаймиз» деган умид блан ўқишга келадилар. Лекин бу орзулар 8 йилдан буён ширин орзулигича қолиб келмоқда.

Нега? Ётоқхонани қуриш учун етарлича пул ажратилмаганми? Йўқ, 5 та корпус қуриш учун 10 миллион 150 минг сўм маблағ ажратилган. Агар бу пулни ўз ўрнида тежаб-тергаб сарф қилинса, 5 корпусли ётоқхонани кўнгилдагидек қилиб қуриб, ўз муддатида фойдаланишга топшириш мумкин эди.

Қуриладиган бинонинг чертёж ва сметалари тайёр эмасдир-да бўлмаса? Йўқ, ундай ҳам эмас.

Бўлмаса нега битмайди? Қурилиш материаллари йўқдир, ишчи кучи етишмаётгандир, керакли механизмлар блан та'минланмагандир, ишқилиб бир сабаби бордир-да!

Важ қидираман деса ҳарқандай ишни ҳам орқага судраш мумкин. Юзлаб студентларнинг қуриладиган ётоқхонага кўз тикиб турганини ҳисобга олиб, ишга, астойдил киришилса ҳарқандай чоралар блан бу ётоқхонанинг жуда бўлмаганда учта корпусини аллақачон фойдаланишга топшириш мумкин эди. 1948 йили қуришга бошланган иккинчи корпус ҳалигача тўла битказилмаган. Ҳали ташқи сувоғи бўлмаган, ҳамма хоналарига пар блан иситиш трубалари ва электр симлари ўтказилмаган бинога ўтган йили 900 студент киритилди. Яна 1000 га яқин студент шу кунларда ҳам навбатдаги корпусларни битказиб берилишини интизорлик блан кутмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиқ министрлигига қарашли 8-нчи қурилиш монтаж бошқармаси институт студентлари учун қурилаётган ётоқхона биноларини белгиланган муддатда юқори сифатли қилиб тамомлаш ва уларни фойдаланишга топшириш ишига жиддий э'тибор бермади. Бошқарма бошлиғи ўртоқ С. Ражабов қурилиш материалларини, механизмларни ва ишчи кучларини бирнеча об'ектларга бўлиб юборди. Оқибатда қурилиш ишлари йилдан-йилга чўзилиб, ўлда-жўлда бўлиб қолмоқда. Хўжасизлик орқасида қанча-қанча материаллар нест-нобуд бўлиб кетди.

Ишнинг бундай нотўғри ташкил этилиши механизмлар қувватидан унумли фойдаланишга тўсқинлик қилди ва қурилиш ишларининг таннархини ошириб юборди. Ўтган йили қурилиш учун ажратилган 2 миллион сўм маблағдан бор-йўғи 500 минг сўми ўзлаштирилди, холос. 1955 йилнинг 2 ойи учун ажратилган 250 минг сўмга яқин маблағдан 120 минг сўмга яқини фойдаланилмай қолди.

Ётоқхона қурилишини олиб борган ташкилот раҳбарлари ўз ишларига мас'улиятсизлик блан қараб, қурилиш ишларини ҳаддан ташқари чўзиб юбордилар. Студентларнинг «ётоқхона қачон битади?» деган ўринли саволларига қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари «бошпанасиз қолаяпсизми, ахир битади-да» деб қачонгача мужмал жавоб қиладилар?

М. ЗИЁМУҲАМЕДОВА.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигига қарашли 8-нчи қурилиш монтаж бошқармаси раҳбарларининг мас'улиятсизлиги туфайли қурилишга ажратилган маблағлар жуда кўп об'ектларга сочиб юборилмоқда. Бу эса қурилишнинг қимматини ошириб, муддатини чўзиб юбораётир.

Н. Меламед чизган расм.

Кўклам экишига пухта тайёргарлик кўрилмоқда

Қуйичирчиқ районидаги Димитров номли колхоз ўтган йили каноп ва жут тайёрлаш давлат планини 150 процент бажарди. Шу блан бирга колхоз а'золари шолидан мўл ҳосил етиштиришда, чорвачиликни ривожлантиришда ҳам анча ютуқларни қўлга киритдилар.

Колхознинг 1-нчи участкасида бирнеча йилдан бери каноп ва жут тайёрлаш плани бажарилмас эди. Бунинг сабаби, ер ҳайдашнинг вақтида, сифатли ўтказилмаслиги,экинни парвариш қилишда агротехника қоидаларига риоя қилинмаслиги эди. 1954 йилда бу участкадаги колхозчилар 320 гектар каноп ва жут экадиган ерларни ҳайдашда унинг ҳар гектарига 450 килограммдан фосфорли ва маҳаллий ўғит солдилар. Ерни уруғ экишга яхши тайёрладилар ҳамда каноп ва жутни торқаторлаб экдилар, экинни илғор агротехника асосида парвариш қилдилар. Натижада мўл ҳосил етиштирилди. Ҳар гектар ердаги канопдан 100 центнер ва жутдан 72 центнердан ҳосил олиниб план 174 процент бажарилди.

Ўртоқ И. Султонов бошлиқ бригда а'золари 54 гектар уруғлик каноп майдонининг ҳар гектаридан 40 центнер ўрнига 120 центнердан ҳосил топшириб, мажбуриятни уч баробар ошириб бажардилар, Қ. Бойбўтаев, Э. Дўсматов ўртоқлар бошлиқ бригда а'золари ҳам мажбуриятларини 150—175 процент адо этиб социалистик мусобақада ғолиб чиқдилар.

Мўл ҳосил колхозчилар даромадини ҳам оширди. Масалан, ўртоқ Султонов бошлиқ бригаданинг ўртоқ Бўтаев бошлиқ звеносидаги колхозчиларнинг ҳар меҳнат кунига 25 сўм 80 тийиндан пул, 3 килограмм 600 граммдан буғдой ва 600 граммдан шоли тақсимланди. Шу звенонинг а'зоси ўртоқ Қ. Абдуғаффоровлар оиласидан тўрт киши ишлаб, бир йилда 3000 та меҳнат куни туширдилар. Улар 57 минг 400 сўм пул ва 11 тонна дон олдилар.

Колхоз а'золари бу йил яна 100 гектар янги ер ўзлаштириб, 1200 гектарга каноп ва жут экиш, ҳар гектардан олинадиган ҳосилни ўтган йилга нисбатан 10—15 процент ошириш учун тайёргарлик кўрмоқдалар. Ҳамма ерлар 28—30 сантиметр чуқурликда сифатли қилиб ҳайдалди ва ўғитланди.

3-нчи МТСнинг ўртоқ Хон бошлиқ трактор бригадаси механизаторлари кўкламги экишга тайёргарлик кўришда ғайрат блан ишламоқдалар. Механизаторлардан М. Бўтаев, К. Зарифуллинов, М. Маматов ва Мираҳмедов ўртоқлар кунлик нормаларини 200—300 процент бажараётирлар. Ҳозир кузда ҳайдалган ерларни бороналаш ва текислаш ишлари қизғин бормоқда.

Колхозда 700 дан ортиқ киши далада ишламоқда. Ирригация-мелиорация ишлари тамом бўлди. 5 километр ердаги йўл-кўприклар ҳам ремонт қилинди. Райондаги Ленин номли, Крупская номли ва Карл Маркс номли колхозларда ҳам кўкламги экиш кампаниясига тайёргарлик қизғин бораётир.

Н. САИДОВ,
Қ. АБДУҚОДИРОВ.

СОВЕТ-РУМИНИЯ САВДО МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

Муваффақиятли тамом бўлган музокаралар натижасида шу йил 9 мартда Москвада ССР Иттифоқи блан Румыния Халқ Республикаси ўртасида 1955 йилда бир-бирларига товарлар етказиб бериш тўғрисида Протокол имзоланди.

Бу Протоколга биноан Совет Иттифоқи Руминияга саноат ускуналари, автомобиллар, тракторлар, комбайнлар, қора металлар прокати, рангли металлар, темир рудаси, пахта ва Руминиянинг халқ хўжалиги учун зарур бўлган бошқа товарлар етказиб беради.

Румыния Халқ Республикаси СССРга нефть маҳсулотлари, ёғоч материаллар, балиқ овлаш кемалари, баржалар ва Румыния бундан аввалги йилларда СССРга етказиб турган бошқа товарларни етказиб беради.

Протоколни Совет томонидан — Ташқи савдо министрининг Биринчи Ўринбосари С. А. Борисов, Румыния томонидан — Ташқи савдо министри М. Попеску имзоладилар.

КХДР ОЛИЙ ХАЛҚ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕКЛАРАЦИЯСИНИ ҚИЗҒИН ҚУЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

ПХЕНЬЯН, 9 март. (ТАСС). Бугун Пхеньянда Моранбон театрида Корея Халқ-Демократик Республикаси Олий Халқ Мажлисининг 9-нчи сессияси очилди.

Сессия кун тартибидаги биринчи масала — СССР Олий Советининг Декларациясини муҳокама қилиш масаласидир.

Бу масала юзасидан КХДР Олий Халқ Мажлиси президиуми раисининг ўринбосари Ким Ин Ги ахборот берди. Музокараларда Нам Ир, Ким Дар Хен, Хон Ги Хван, Ли Гик Но ва бошқалар сўзладилар. Депутатлар СССР Олий Советининг халқаро кескинликни юмшатишга, халқларнинг миллий ҳуқуқларини ва мустақиллигини ҳимоя қилишга қаратилган Декларациясини қизғин ма'қулладилар.

Бирма бош министри У Нунинг баёноти

НЬЮ-ЙОРК, 9 март. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг хабар беришича, ҳозирги вақтда Бангкокда бўлган Бирма бош министри У Ну баёнот бериб, Бирма «Шарқи-Жанубий Осиё мамлакатлари коллектив мудофааси пактига, я'ни СЕАТО деган пактга қўшилиш ниятида эмас» деган.

У Ну Осиё ва Африка мамлакатларининг бўладиган конференциясига тўхталиб, бу конференция муваффақиятли ўтади деб ишонч билдирган ва «мен конференцияда юз бериши мумкин бўлган бирор қийинчилик бор деб билмайман» деган.

Голландия парламентида

ГААГА, 9 март. (ТАСС). 8 мартда Голландия парламенти иккинчи (қуйи) палатасининг мажлисида палата раиси Кортенхорст, Голландия ташқи ишлар министрлари Бейен ва Лунс Совет ҳукуматининг СССР Олий Совети 1955 йил 9 февральда қабул қилган Декларация тексти илова қилинган нотасини палатага топширганликларини э'лон қилди.

Палата а'зоси коммунист Хортзак Кортенхорстга савол бериб, ундан Декларацияни муҳокама қилиш учун қандай чора кўрилади, деб сўради, чунки Декларация бирқанча таклифларни ўз ичига олади, бу таклифлар юзасидан палатанинг қарори чиқарилиши лозим, деди. Хортзак бу ҳужжатни яқин фурсатда парламентда муҳокама қилишни таклиф этди. Бортенхорст бу таклифларни ўрганиб чиқишга ва'да қилди.

ИНДОНЕЗИЯДА АНГЛИЯ-АМЕРИКА ФИТНАСИ ФОШ ҚИЛИНГАНЛИГИ ҲАҚИДА «СУЛУ ИНДОНЕЗИЯ» ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ПЕКИН, 9 март. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг мухбири Жакартадан хабар беради:

Индонезияда чиқадиган «Сулу Индонезия» газетаси Англия-Америка фитнаси фош қилинганлигини 3 мартда хабар қилди. Фитначилар Индонезияда бутун мамлакат устидан контроль қилиб турадиган ҳарбий система ўрнатишни мақсад қилиб қўйганлар. Бу фитнага 1952 йилдаёқ асос солинган.

Газета 1952 — 1953 йилларда Индонезияга келиб кетган АҚШ ва Англия ҳарбий миссияларининг фаолияти ҳақида хабардор доираларнинг баён қилган фикрларини келтириб, бундай деб ёзади: бу ҳақда ишлаб чиқилган план Индонезияни икки қисмга бўлишни кўзда тутган: Брантас дар'ёсидан (Шарқий Ява) ғарбда бўлган районлар Англия контроли остига ўтиши ва штаб квартираси Сингапурда бўлиши кераклиги кўзда тутилган; бу дар'ёдан шарқдаги районлар эса Америка контроли остига ўтиши ва штаб квартираси Манелада бўлиши мўлжалланган.

Мазкур доираларнинг айтишича, ғарбий мамлакатлар Индонезияни алдаб СЕАТОга жалб қилиш йўлидаги урунишларини ҳали ҳам қўйганлари йўқ.

Америка руҳонийси Биссонетт СССРдан жўнаб кетди

СССР Ташқи Ишлар Министрлиги шу йил 26 февральда АҚШнинг Москвадаги элчихонасига хабар қилиб, Америкадаги рус православия черковининг экзархи архиепископ Борисга ва унинг секретари Шишкинга нисбатан АҚШ давлат департаменти томонидан қилинган ҳаракатлар муносабати блан Америка руҳонийси Биссонеттнинг Совет Иттифоқида бундан буён туриши мумкин эмас деб ва у яқин кунларда СССРдан чиқиб кетиши лозим деб топилганлигини билдирган эди.

Биссонетт 5 мартда Совет Иттифоқидан жўнаб кетди.

Венгрия Меҳнаткашлар партияси марказий комитети пленумининг резолюцияси

БУДАПЕШТ, 9 март. (ТАСС). Бугун газеталарда сиёсий аҳвол ва Венгрия Меҳнаткашлар партиясининг вазифалари тўғрисидаги резолюция э'лон қилинди. Бу резолюция Венгрия меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг 2—4 мартда бўлиб ўтган пленумида якдиллик блан қабул қилинган.

Резолюцияда Венгрия меҳнаткашларининг ўтган 10 йил мобайнида социализм қурилишида эришган муваффақиятлари та'кидлаб ўтилади, шунингдек социализм қуриш учун курашда партиянинг бирқанча хатоларга йўл қўйганлиги кўрсатилади. 1951 йилдан бошлаб, дейилади резолюцияда, хўжалик шароитимизда ва социалистик саноатимизнинг мавжуд имкониятлари шароитида тараққиётнинг ҳаддан ташқари сур'атларини қўлланиш йўли тутилади. Айрим ҳолларда деҳқончилик-ишлабчиқариш кооперативларини ривожлантиришда ихтиёрлик принципига етарли даражада риоя қилинмади ва якка деҳқон хўжаликларини ривожлантириш имкониятларидан фойдаланишга зарур э'тибор берилмади. Партиямизнинг Марказий комитети 1953 йил июнь ойида мамлакатдаги аҳволни қараб чиқди ва социалистик қурилишда йўл қўйилган хатоларни дадил танқид қилиш ва ўз-ўзини танқид қилиш вазиятида ана шу хатоларни йўқотиш тадбирларини ишлаб чиқди.

Марказий комитетнинг 1953 йил июнь ойида қабул қилган қарорлари тамомила тўғри бўлиб чиқди. Аммо, ана шу тўғри қарорларни амалга ошириш учун муваффақиятли суратда кураш олиб бориш блан бирга, бу қарорларни бажариш давомида хато ва нуқсонларга йўл қўйилди. Бунинг устига, ба'зи кишилар қарорларни оппортунизм ва антимарксизм руҳида буздиларки, бу ҳол зарарли ўнглик хатоларига, ўнг оғмачиликка олиб келди.

Халқ хўжалигимизда юз берган жиддий қийинчиликларнинг сабабларини даставвал шу нарсадан қидириш керакки, кейинги вақтларда, 1953 йил июнь ойидан тортиб, партияда, давлат аппаратида ва бошқа соҳаларда марксизмга, партияга қарши бўлган ўнг оппортунистлик қарашлари ёйилган эди. Ана шундай қарашларнинг та'сири блан саноат тараққиётига халақит берилди, социалистик жамғармалар камайиб кетди, давлат ва граждан интизоми бўшашиб кетди.

Зарарли ўнглик қарашлари,—дейилади резолюцияда, — даставвал, социалистик индустриялаш ҳақидаги тўғри сиёсатни бузишда кўринади. Партиямиз июнь пленумининг қарорлари, партия учинчи с'ездининг қарорлари ва партиянинг бошқа муҳим қарорлари социалистик индустриялаш социализм қурилишининг асосий воситаси эканлигини, ишлабчиқариш воситалари ишлаб чиқаришни устун даражада ривожлантиришни та'минлаш зарурлигини очиқ-равшан та'кидлаб кўрсатади.

Резолюцияда яна бундай дейилади: Социалистик индустриялаш масаласидаги ўнг қарашлар ана шундай қарашларни ёючиларнинг оғир саноатни устун даражада ривожлантиришни инкор этаётганликларидагина эмас, балки ишлабчиқаришни, меҳнат унумдорлигини доимо оширишнинг, шунингдек таннархини доимо камайтиришнинг роли ва аҳамиятига уларнинг етарли даражада баҳо бермаётганликларида ҳам кўринмоқда. Бу—хавфли иғвогарлик ва халқни алдашдир. **«Меҳнат унумдорлиги,** — деган эди Ленин,—**янги ижтимоий тузумнинг ғалабаси учун правардида энг муҳим, энг асосий нарсадир».** Ўртоқ Имре Надь Ленининг ана шу энг муҳим та'лимотига э'тибор бермай, кўпинча шундай хатога йўл қўйдики, социализмнинг ғалабаси нуқтаи назаридан ана шу энг асосий ва энг муҳим бўлган ишни, я'ни меҳнат унумдорлигини доимо ошириш зарурлигини унитиб қўйди. Меҳнат унумдорлигини оширмай туриб, мамлакат ўз экономикасини мустаҳкамлайолмайди ва ривожлантираолмайди, меҳнат унумдорлигини оширмай туриб, меҳнаткашларнинг турмуш даражасини кўтариш ҳақидаги ҳар қандай ва'далар асоссиз ва беҳуда бўлиб, меҳнаткашларни алдаш демакдир.

Резолюцияда айтилишича, марксизм-ленинизмга ёт бўлган ва партиянинг деҳқонларга нисбатан юргизиб келган сиёсатининг асосий масалаларида кўринган ўнглик қарашлари айниқса катта зарар етказди. Шу муносабат блан партия Марказий комитети ишчилар синфи блан меҳнаткаш деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлашни ўзининг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблаганлигини та'кидлайди.

Резолюция қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайтадан қуриш зарурлигини инкор этабошлаган ва ана шундай баҳона блан ишлабчиқариш-кооператив ҳаракатига халақит бериш йўлини тутган шўринг қургур назариячиларни қоралайди.

Бундай қарашлар, дейилади резолюцияда, кўп жиҳатдан шунга сабаб бўлдики, ишлабчиқариш кооперативлари анчагина қисмининг а'золари ҳозирнинг ўзидаёқ ўрта ҳол якка деҳқонлардан кўра яхшироқ яшаётганлигига қарамай, ўтган йили биздаги ишлабчиқариш-кооператив ҳаракати сон жиҳатидан ўсмай қолди ва ҳатто бирмунча камайди.

Марказий комитет кооперативларни ва уларнинг тараққиётининг мумкин бўлган бирдан-бир йўли сифатидаги устунликларини меҳнаткаш якка деҳқонлар ўртасида тинмай тушунтириш зарур, деб ҳисоблайди.

Авж олиб кетган ўнг оппортунистик оғмачилик, дейилади резолюцияда, партиянинг раҳбарлик ролини камситишда ҳам кўринди. Ба'зи кишилар партиянинг Ватан халқ фронтидаги раҳбарлик ролини инкор этдилар... Ба'зи кишилар Ватан халқ фронтини халқ демократиясининг жуда кенг оммавий ташкилотига айлантиришни истадилар ва бу блан ҳақиқатда Ватан халқ фронтига маҳаллий советлардан кўра каттароқ роль беришга интилдилар. Ма'лумки маҳаллий советлар жуда кенг оммавий ташкилотлардир ва давлат ҳокимиятининг маҳаллий органларидир. Маҳаллий советларни меҳнаткаш халқ ўзи сайлов вақтида вужудга келтиради. Ўнглик қарашларининг тарафдорлари аслда пролетариат диктатураси тўғрисидаги марксча-ленинча та'лимотни ревизия қилмоқчи бўлдилар.

Ишчилар синфи революцион партиясининг етакчилик ва раҳбарлик ролини та'минлаш халқ демократияси тузумида, шубҳасиз, энг муҳим нарсадир. Революцион партиянинг ана шу ролини та'минламай туриб, халқ демократиясини барпо қилиб бўлмайди!

Резолюцияда айтилишича, авж олиб кетган ўнглик қарашлари партия ички ҳаётининг асосий принципларига, партиянинг бутун жанговарлик фаолиятига қарши, шунингдек демократик централизм принципларига қарши қаратилган эди. Бу—ревизиячилик руҳидаги ўнг нуқтаи назардир ва агар партия ана шу нуқтаи назарга қарши чиқмаганида, бу нуқтаи назар, правардида, ишчилар синфининг революцион партияси бўлган партиямизни илғор ва уюшган отряд характеридан маҳрум этган бўлур эди, партиянинг ирода бирлигини тугатган бўлур эди, партия ичида ҳархил группировкаларнинг вужудга келиши учун йўл очиб берган бўлур эди.

Сўнгра, Марказий комитет ўнглик хавфи коммунистик танқид ва ўз-ўзини танқидни бузиб, анархистларча, мешчанларча йўлдан бошлаб боришда ўз ифодасини топганлигини кўрсатиб, қуйидагиларни қайд қилади: Конструктив коммунистик танқидни дадил кучайтириш керак. Бундай танқид бўлмаса, партиямизнинг яхши ишлашини ва қурилаётган социалистик жамиятимизнинг олға боришини та'минлаш мумкин эмас.

Резолюция ўнг оғмачиликнинг энг хавфли кўринишларидан бири бўлган миллатчиликка ва шовинизмга қарши кураш олиб боришга чақиради ва «улуғ халоскоримиз социалистик Совет Иттифоқи халқларига самимий миннатдорчилик ва муҳаббат туйғуларини ривожлантириш халқимизни тарбиялашда ҳал қилучи роль ўйнайди» деб уқтириб ўтади.

Резолюцияда яна бундай дейилади: Партиямиздаги ва давлатимиздаги ўнглик қарашларнинг ғоят хавфли бўлиб қолганлигига сабаб шуки, ўртоқ Имре Надь ўз нутқлари ва мақолаларида ана шу антимарксистик қарашларни қувватлади, бунинг устига, у ана шу қарашларни биринчи бўлиб тарғиб этди.

Ўртоқ Имре Надь тутган ўнг йўлнинг асосий хусусиятларидан бири шуки, у партия эришган ажойиб ғалабаларни инкор этди ва бу ғалабаларга етарлик баҳо бермади ҳамда муваффақиятлар ҳақида лом-мим индамай келди.

Министрлар советининг раиси ўртоқ Надь, шунингдек айрим хўжалик, партия ва касаба союз ташкилотларимиз ишлабчиқариш планларини тўла ва ошириб бажариш, саноатнинг ишдаги сифат кўрсаткичларини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархини камайтириш, техникадан яхши фойдаланиш ишларига ишчилар синфини сафарбар қилишга интилмадилар. Бунинг аксича, ўртоқ Надь ва министрликлардаги бошқа ба'зи ўртоқлар матбуот саҳифаларида демагогик ва'далар бериб, шундай ва'далар блан ишчилар синфини чалғитдилар, ишчилар синфида хотиржамлик, бекорчилик кайфиятини ёйдилар, ишчиларнинг қолоқ табақаларига мувофиқлашдилар ва бу блан ишчилар синфи сафларига муайян бузилиш элементларини киритдилар. Саноатнинг 1954 йилда қониқарсиз ишлаганлигига асосий сабаб шудир. Резолюциянинг охирги қисмида партиянинг социализм қурилишидаги вазифалари белгилаб берилган. Марказий комитет шуни та'кидлайдики, социалистик қурилишни муваффақиятли суратда олиб бориш учун «партиямизнинг бош йўлини, социалистик индустриялаш сиёсатини изчиллик блан амалга ошириш, халқ хўжалигида оғир саноатнинг устун даражада ривожланишини та'минлаш зарур. Социалистик саноатни ва унинг ичида, биринчи галда, оғир саноатни ривожлантириш социализмнинг моддий асосларини мустаҳкамлайди». Социалистик индустриялаш сиёсатини изчиллик блан амалга ошириш, дейилади резолюцияда, қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайтадан қуришнинг зарур шартидир. Меҳнаткаш деҳқонларнинг ихтиёрий бирлашуви принципига риоя қилган ҳолда кооператив ҳаракатини ривожлантириш—қишлоқ хўжалигини социалистик негизда қайтадан қуришнинг асосий йўлидир.

Меҳнаткаш халқнинг турмуш даражасини изчиллик блан кўтарабориш учун саноат ишлабчиқаришини ҳам, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини ҳам тўхтовсиз ўстириш талаб этилади.

Марказий комитет Сиёсий бюрога партия учинчи с'ездининг қарорлари руҳида иккинчи беш йиллик план юзасидан батафсил директивалар ишлаб чиқишни, бунда оғир саноатнинг, бу саноат ичида эса ишлабчиқариш воситаларини ишлаб чиқаришнинг биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини э'тиборга олишни, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ва механизациялашни э'тиборга олишни, қишлоқ хўжалигида социализм асосларини вужудга келтиришни э'тиборга олишни, шунингдек исте'мол товарлари ишлаб чиқаришни янада ўстиришни э'тиборга олишни топширади.

«Марказий комитет қаттиқ ишонч билдириб айтадики, жангларда чиниққан Венгрия Меҳнаткашлар партиясининг барча ташкилотлари, шонли венгер ишчилар синфи, меҳнаткаш халқимизнинг миллион-миллион оммаси зўр илҳом блан, ғайрат ва фидокорлик блан ишлаб, мамлакатимизнинг юксалиши, халқимизнинг бахти манфаатларини кўзлаб шу қарорда қўйилган буюк миллий вазифаларни амалга оширадилар».

Югославия парламенти сессиясида президент Титонинг нутқи

БЕЛГРАД, 8 март. (ТАСС). Танюг агентлиги хабар беради, президент Тито 7 мартда Югославия Халқ скупшчинасининг сессиясида Югославиянинг ўтган йил ичидаги ташқи сиёсати ҳақида доклад қилди. У, жумладан, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолияти ҳақида гапириб, бу ташкилот «инсониятнинг умид орзуларини руёбга чиқармади» деди. Тито, Югославия дун'ёнинг блокларга бўлинишига қарши ва зўр бериб қуролланишга қарши деди, ҳамда «актив равишда тотув яшаш» сиёсатини ёқлаб гапирди.

Тито ғарбий мамлакатлар блан бўлган муносабатларга тўхталиб, Югославия ҳукумати ўз куч-қувватини «ғарбий мамлакатлар блан энг конструктив ҳамкорлик ўрнатилишига қаратмоқда» деди. У Германия масаласи ҳақида гапириб, Германиянинг қайта қўшилиш ҳуқуқи танилиши лозим, деган лекин Париж ҳарбий битимларига ўзининг қандай муносабатда эканлигини айтмади.

Сўнгра Тито Югославиянинг Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа мамлакатлари блан муносабатлари масаласида Югославия ҳукуматининг тутаётган позициясини баён қилиб берди. Тито Югославия блан Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа мамлакатлари ўртасидаги муносабатларнинг нормаллаштирилиши Европанинг бу қисмида тинчликни стабиллаштириш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлганлигини ва бутун дун'ёда кескинликни юмшатишга ёрдам берганлигини қайд қилгани ҳолда, шу блан бирга Югославиянинг кейинги йиллардаги позицияси ҳақидаги масалада В. М. Молотовнинг СССР Олий Совети сессиясида қилган баёнотига қўшилмаганлигини айтди.

Сўнгра Тито ўзининг Ҳиндистон ва Бирмага қилган сафарига тўхталди.

Тито докладининг кейинги қисми Югославиянинг Ғарб ва Шарқ мамлакатлари блан бўлган иқтисодий ҳамкорлиги проблемаларига бағишланган эди.

Франция Миллат мажлисида

ПАРИЖ, 9 март. (ТАСС). Миллат мажлиси «умумий харажатлар» ҳақида ҳукумат тақдим этган бюджет проектини 228 овозга қарши 367 овоз блан ма'қуллади. Давлат муассасаларидаги хизматчиларнинг ишҳақи учун маблағ ажратиш ҳақидаги масала устида айниқса қизғин мунозаралар бўлди. Коммунист, социалист депутатлар ва прогрессив республикачилар союзининг а'золари ҳукумат проектини танқид қилдилар. Депутат Рене Лам уқтириб ўтдики, ҳукумат таклиф этган маблағлар кулгили даражада камдир, чунки бу маблағларга мувофиқ давлат идораларидаги хизматчиларнинг ишҳақи категорияларга қараб ойига 27 франкдан 887 франкгачагина оширилиши мумкин, ҳолбуки давлат муассасаларидаги хизматчилар ишҳақини ойига ўрта ҳисобда 4 минг франк оширишни талаб қилмоқдалар.

Овоз бериш олдидан ҳукумат бошлиғи Эдгар Фор нутқ сўзлади. У, бюджет проектини тасдиқлашни талаб қилди, ўз ҳукуматининг давом этиши ҳақидаги масалани овоз бериш натижаларига боғлиқ қилиб қўйганлигини уқтириб ўтди. Бу эса ишонч ҳақидаги масаланинг эгри йўл блан ўртага қўйилишидир.

Америка блан чанкайшичиларнинг бирлашган қўмондонлигини тузиш планлари

НЬЮ-ЙОРК, 10 март. (ТАСС). Газеталарда босилган ва телеграф агентликлари берган хабарлардан ма'лум бўлишича, АҚШ Узоқ Шарқда кескинликни кучайтиришга қаратилган ҳаракатларини давом этдирмоқда.

Илгари хабар берилганидек, Тайваньда Америка блан чанкайшичиларнинг бирлашган ҳарбий қўмондонлиги тузилмоқчи. Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг Тайбэйдан (Тайвань ороли) гоминданчилар манба'ларига асосланиб берган телеграммасида айтилишига қараганда, генерал ёки адмирал даражасидаги америкали ҳарбийлар чанкайшичилар авиацияси ва ҳарбий-денгиз флоти «қўмондонларининг ўринбосарлари» қилиб тайинланади. Улар «хитой ва америка қисмларига оператив раҳбарликни амалга оширишда ва шу қисмларнинг биргаликда ҳаракат қилишини та'минлашда ёрдам берадилар».

Енгил атлетика бўйича СССР биринчилиги учун баҳорги спорт мусобақалари

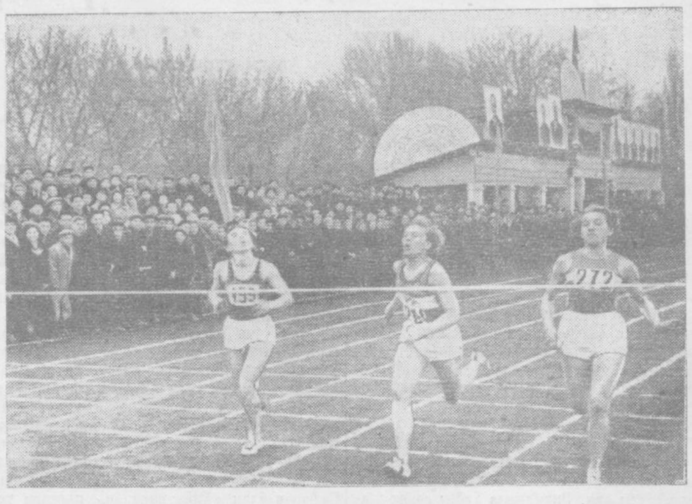

Кеча Тошкентда В. И. Ленин номидаги Ҳарбий билим юрти стадионида енгил атлетика бўйича СССР биринчилиги учун спорт мусобақалари бошланди.

Кундуз соат 2. Стадионда Марказий советлар, спорт жамиятлари ва СССР Мудофаа министрлиги Марказий спорт клубининг енгил атлетикачилари саф тортиб турадилар. Парадни мусобақа Ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ Х. А. Ма'рупов қабул қилади.

Республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг топшириғига мувофиқ у мусобақа қатнашчиларини қизғин табриклайди.

Жаҳон рекордчиси, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Литуев, Европа чемпиони ва рекордчиси, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Е. Буланчик, СССР чемпиони Верве Роолайд, жаҳон студентлари ёзги ўйинлари чемпиони Ирина Беглякова, спорт мастери Борис Столяровлар мусобақа байроғини кўтарадилар. Совет Иттифоқи Гимни янгроқ садолари остида қизил байроқ флагшток бўйлаб тепага кўтарилади.

Тамошабинлар блан тўлган трибуна олдидан «Медик», СССР Мудофаа министрлиги Марказий спорт клуби, «Спартак», «Искра», «Меҳнат резервлари», «Шахтёр» спорт жамиятларининг энг кучли спортчилари ўтадилар. Терма коллективларга Ўзбекистоннинг энг кучли енгил атлетикачиларидан Чехонин, Сенькин, Минина, Исмоилов, Моисеенко, Сапсирина, Ҳасанова ва бошқа ўртоқлар ҳам киритилганлар.

Мусобақа хотин-қиз спортчиларнинг 100 метрга югуришлари блан бошланади. Стартда тўртта спортчи қиз турибти. Мана, улар ўқдек учиб бормоқдалар. Олдинда «Спартак» вакили Ковалева бормоқда. У 100 метрни 12,5 минутда чопиб ўтади. Ана шу масофани Сопова («Медик») 12,6, спорт мастери Улиткина («Меҳнат резервлари») эса 12,3 секундда чопиб ўтадилар. Мусобақа программасининг бу тури бўйича спорт мастери Улиткина биринчиликни олади.

Чаққон қизларни спортчи йигитлар алмаштирадилар. Эркаклар ўртасида 100 метрга югуришда СССР Мудофаа министрлиги Марказий спорт клубининг вакили Токарев ғолиб чиқади.

Эркаклар ўртасида барьерли 110 метрга югуриш айниқса кескин ўтди. Спортнинг бу тури бўйича мусобақалашаётганлар ўртасида жаҳон чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери Буланчик, жаҳон чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери Литуев, мамлакатнинг энг кучли барьерчиларидан бири Столяров ва бошқалар бор. Биринчи югуриш 14,7 секунд блан Буланчик фойдасига ҳал бўлади. Шу масофага иккинчи марта югуришда Столяров («Меҳнат резервлари») яхши натижага эришди. У, барьерлардан 14,6 секундда ўтиб, биринчи ўринга чиқади.

Ядро ирғитиш бўйича ўтказилган мусобақада команда ҳисобидан ташқари қатнашаётган динамочи Овсепян 16 метр 21 сантиметр натижага эришиб биринчи ўринни олди.

Хотин-қизлар ўртасида 800 метрга югуришда мамлакатнинг отоқли енгил атлетикачиларидан бири, спорт мастери Д. Барахович («Медик») энг яхши натижага эришди. Стартер сигнал бериши блан чаққон қизлар олға томон интиладилар. Биринчи ўринни 2 минут 13,1 секунд натижа блан Барахович, иккинчи ўринни 2 минут 14,8 секунд натижа блан Коноплева («Медик»), учинчи ўринни 2 минут 16,9 секунд натижа блан Ўзбекистон вакили Сапсирина оладилар.

Диска улоқтириш бўйича ўтказилган финал мусобақаларда 43 метр 88 сантиметр натижага эга бўлган Беглякова биринчиликни олади.

Шу куни хотин-қиз спортчилар ўртасида пятиборье бўйича ҳам мусобақалар бўлди. Уч турдан кейин Марчиненко («Медик») олдинда бормоқда.

Шунингдек эркаклар ўртасида 800 ва 3000 метрга югуриш, хотин-қизлар ва эркаклар ўртасида узунликка ва баландликка сакраш ва эркаклар ўртасида диска ирғитиш бўйича ҳам мусобақалар бўлиб ўтди.

Бугун мусобақалар давом этади.

Суратда: пятиборьечи хотин-қизлар 200 метр масофага югурмоқдалар.

А. Аверьянов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Милиция ходимининг жасорати

Тошкент шаҳар 12-нчи милиция бўлимининг милиционери Саъдулла Алишев постда турар эди. Шунда у кимнингдир ёрдам сўраб қаттиқ қичқираётганини эшитиб қолди. Бу киши П. исмли гражданин эди. У ўзини ҳозиргина қандайдир нома'лум шахс ечинтириб олганлигини айтди. Ўртоқ Алишев жиноятчининг ташқи аломатларини сўраб билгач, унинг кетидан тушди ва шу зоҳатиёқ қувиб етди.

Қуролланган жиноятчи блан якка-ма-якка олишиш осон иш эмас эди. Лекин жасур совет милиционери бунинг уддасидан чиқди ва жиноятчини таслим бўлишга мажбур этди.

Милиция бўлимида ма'лум бўлишича, бу жиноятчи Лазарев деган безори бўлиб, бундан аввал ҳам бирқанча жиноятлар қилган.

Яқин кунларда унинг жиноий ишлари халқ судида кўрилади ва безори муносиб жазо олади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Оғриқ тишлар**, 12/III да **Отелло.**

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги ҳинд бадиий фильми **Ганга.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрида — кундуз соат 1—30 минутгача янги ҳужжатли фильм **Ҳиндистонли меҳмонлар,** кундуз соат 2—40 минутда **Чўчқа боқувчи қиз ва чўпон.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» КИНОТЕАТРИДА — 11/III эрталаб соат 10 да венгер фильми **Бўрон.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун
«АЖОЙИБ ТУШЛАР КЕЧАСИ» АТТРАКЦИОНИ.
Текст — Сталин мукофоти лауреати, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **С. Ценин** ва **Н. Зиновьев**ларники, Сталин мукофоти лауреати, композитор **С. Кац** музикаси. Бадиий раҳбар — **М. С. Качуринер.**
Янги программада
цирк томошалари.
Томоша кеч соат 8 да бошланади.

1-нчи Обсерваторская кўча, 1-нчи уйда турувчи **Ёқут Маҳмудович Мирзабоев**нинг Турк янги шаҳар кўча, 40-нчи уйда турувчи Наима Жалоловна Назаровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА
Обуна қабул қилиш давом этмоқда

ГАЗЕТАЛАР:

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони сурх», «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», «Ленин учқуни».

ЖУРНАЛЛАР:

«Ўзбекистон коммунисти», «Агитатор блокноти», «Блокнот агитатора», «Социалистик Ўзбекистон», «Муштум», «Ўзбекистон хотин-қизлари», «Шарқ Юлдузи», «Звезда Востока», «Пионер», «Фан ҳақида суҳбатлар», «Сиёсий ва илмий билимларни тарқатувчи Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон жамиятларининг лекциялари».

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, шунингдек алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими—38142.

Р. 02268. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1388.